

EIROPAS VADLĪNIJAS MĀCĪŠANĀS REZULTĀTOS BALSTĪTU KVALIFIKĀCIJU ĪSO APRAKSTU IZSTRĀDEI UN RAKSTĪŠANAI

EKI-Europass projekta grupa

Pirmo reizi publicēts angļu valodā kā:

EQF-Europass Project Group. (2024). *European guidelines for the development and writing of short, learning-outcomes-based descriptions of qualifications*. Publications Office of the European Union. Cedefop working paper series, 21. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/838553>

Ar Eiropas Komisijas atbalstu šīs pamatnostādnes ir tulkotas un tagad ir pieejamas visās oficiālajās ES valodās, kā arī citu valodu versijās. Tulkojumus pārskatīja un pabeidza ar valstu ekspertu atbalstu. Tikai Eiropas Komisija ir atbildīga par tulkojumu pareizību. Angļu valodas versiju uzskata par atsauces dokumentu.

Lūdzam atsaukties uz šo publikāciju šādi:

EKI-Europass projekta grupa. (2024). *Eiropas vadlīnijas mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īso aprakstu izstrādei un rakstīšanai*. Eiropas Savienības Publikāciju birojs. Cedefop darba dokumentu sērija, Nr. 21. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/8917860>

Plaša papildinformācija par Eiropas Savienību ir pieejama internetā. Tai var piekļūt serverī *Europa* (<http://europa.eu>).

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2024

© Cedefop, 2024.

Ja vien nav norādīts citādi, šo dokumentu atkalizmantot atļauts ar *Creative Commons Attribution 4.0 International* (CC BY 4.0) licenci (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tas nozīmē, ka ir atļauta atkalizmantošana ar pienācīgu atsaukšanos uz dokumentu un norādēm uz veiktajiem grozījumiem.

[PDF](#)

[ISSN 1831-2403](#)

[ISBN 978-92-896-3955-2](#)

[doi: 10.2801/8917860](#)

TI-BA-24-003-LV-N

Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs (Cedefop) ir Eiropas Savienības izziņas centrs profesionālās izglītības, prasmju un kvalifikāciju jautājumos. Mēs nodrošinām informāciju, pētījumus, analīzi un pierādījumus par profesionālo izglītību, prasmēm un kvalifikācijām politikas veidošanai ES dalībvalstīs. *Cedefop* sākotnēji tika izveidots 1975. gadā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 337/75. Šis lēmums 2019. gadā tika atcelts ar Regulu (ES) 2019/128, ar ko izveido *Cedefop* kā Savienības aģentūru ar atjaunotām pilnvarām.

Europe 123, Thessaloniki (Pylea), GRIEĶIJA
Pasta adrese: Cedefop service post, 57001 Thermi, GRIEĶIJA
Tālr. +30 2310490111, fakss +30 2310490020
E-pasta adrese: info@cedefop.europa.eu
www.cedefop.europa.eu

Jürgen Siebel, izpilddirektors
Mario Patuzzi, valdes priekšsēdētājs

Pateicības

Šīs vadlīnijas ir EKI-*Europass* projekta grupas mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īso aprakstu izstrādei darba rezultāts.

Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras konsultatīvā grupa un *Europass* konsultatīvā grupa 2021. gada jūnijā vienojās izveidot projekta grupu, lai izstrādātu kopīgus pamatprincipus, saskaņā ar kuriem strukturēt īsus mācīšanās rezultātu aprakstus kvalifikāciju publicēšanai datubāzēs un reģistros, kas savienoti ar *Europass*. Grupa darbojās no 2021. gada decembra līdz 2023. gada oktobrim.

Projekta grupas dalībnieki bija eksperti no 12 valstīm un ieinteresēto pušu organizācijas, kas pārstāv izglītību, kā arī darba tirgu. Par vadlīniju starpposma un galīgo projektu notika apspriešanās gan ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras konsultatīvo grupu, gan ar *Europass* konsultatīvo grupu.

Darbu koordinēja Eiropas Komisijas Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ĢD saskaņā ar 2017. gada lēmumu par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru un 2018. gada *Europass* lēmumu. *Cedefop*, ko pārstāvēja *Zelda Azzarà* un *Jens Bjornavold*, sniedza tehnisku un konceptuālu atbalstu un izstrādāja vadlīnijas ciešā sadarbībā ar projekta grupas dalībniekiem, t.sk. Eiropas Izglītības fondu.

Īpaši vēlamies pateikties projekta grupas dalībniekiem, kuri sniedza nenovērtējamu ieguldījumu, organizēja sanāksmes, pilotēja vadlīnijas ar valstu ekspertiem un ieinteresētajām pusēm un palīdzēja uzlabot dokumentu.

Saturs

PATEICĪBAS	1
SATURS	2
TABULAS, ATTĒLI UN IERĀMĒJUMI	4
IEVADS.....	5
Mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īsu aprakstu nozīme.....	5
Vadlīniju izstrāde un mērķis.....	6
Vadlīniju lietotāji un piemērošana	7
Vadlīniju tvērums.....	7
Mācīšanās rezultātu īsu aprakstu izmantošana	8
Kā orientēties vadlīnijās	8
Papildu apsvērumi.....	9
MĀCĪŠANĀS REZULTĀTOS BALSTĪTU KVALIFIKĀCIJU ĪSI APRAKSTI: PAMATELEMENTI	10
A – FORMĀLIE ASPEKTI.....	11
A1. Garums.....	11
A2. Apraksta formāts.....	11
B – SATURA ASPEKTI	12
B1. Kvalifikācijas vispārējo mērķu un ievirzes apraksts	12
Orientējošie jautājumi.....	13
Ieteikumi.....	14
Papildu apsvērumi un padomi	18
B2. Punktu saraksta izmantošana mācīšanās rezultātu uzskaitījumā	19
Orientējošie jautājumi.....	21
Ieteikumi.....	21
Papildu apsvērumi un padomi	26
AKRONĪMI	28
PIELIKUMI	29
I pielikums. Mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īso aprakstu piemēri ...	29
II pielikums. Darbības vārdi.....	32

III pielikums. Apzīmētāji (īpašības vārdi un apstākļa vārdi)	35
IV pielikums. Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra: līmeņu apraksti ()	36
V pielikums. Papildu avoti un saites	39
KOPSAVILKUMS	41

Tabulas, attēli un ierāmējumi

Tabulas

1. tabula.	Īsā apraksta struktūra un formāts (teksts un punktu saraksts).....	11
2. tabula.	Kvalifikācijas vispārējais mērķis un ievirze	12
3. tabula.	Punktu saraksta izmantošana mācīšanās rezultātu uzskaitījumā .	19
4. tabula.	Mācīšanās rezultātu apgalvojumu teikumu sintakse (punktu saraksts).....	22

Attēli

1. attēls.	Mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īsi apraksti: pamatelementi	10
------------	---	----

Ierāmējumi

1. ierāmējums.	Aprakstu piemēri, kuros iepazīstina ar kvalifikāciju vispārējiem mērķiem un ievirzi.....	12
2. ierāmējums.	Galveno jēdzienu definīcijas	19

Ievads

Mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īsu aprakstu nozīme

Mācīšanās rezultāti ir apgalvojumi par to, ko indivīds zina, saprot un/vai spēj darīt pēc mācību procesa pabeigšanas. Mācīšanās rezultātos balstītu un ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru (EKI) saistītu nacionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru (NKI) izveide un izmantošana ES līmenī ir uzlabojusi kvalifikāciju ⁽¹⁾ caurskatāmību un salīdzināmību visā Eiropā.

Lai gan EKI un NKI līmeņi ir vienkāršs veids, kā iegūt pirmo izpratni par kvalifikācijām, kvalifikāciju datubāžu/reģistru izveidei ir būtiska nozīme kvalifikāciju caurskatāmības padziļināšanā.

Mācīšanās rezultātu pieejas izmantošana ir izrādījusies noderīga kvalifikāciju līdztību un atšķirību noteikšanā, jo sniedz labāku izpratni par to tvērumu un ievirzi ⁽²⁾. Tomēr jaunākie pētījumi un projekti liecina, ka mācīšanās rezultātu apraksti var atšķirties, piemēram, garuma, formulējuma, detalizācijas ziņā, un tas apgrūtina kvalifikāciju salīdzināmību ⁽³⁾.

Nacionālo kvalifikāciju pilni apraksti tiek izstrādāti saskaņā ar valsts kritērijiem un prioritātēm, un tie var attiekties uz daudziem konkrētiem mācīšanās rezultātiem. Īsiem apkopojošiem aprakstiem, kas izstrādāti, pamatojoties uz pilniem nacionālajiem aprakstiem, bet neaizstāj tos, ir vairākas priekšrocības, jo individuāliem izglītības guvējiem vai darba devējiem tie var nodrošināt vieglu

(1) Kvalifikācija: oficiāls vērtēšanas un atzīšanas procesa rezultāts, ko iegūst, kad kompetentā iestāde konstatē, ka persona ir sasniegusi mācīšanās rezultātus atbilstīgi noteiktiem standartiem.

(2) Cedefop (2020). [European qualifications framework. Initial vocational education and training: focus on qualifications at levels 3 and 4.](#)
Cedefop (2020). [National qualifications frameworks developments in Europe 2019. Qualifications frameworks: transparency and added value for end users.](#)
Cedefop (2022). [Comparing vocational education and training qualifications: towards methodologies for analysing and comparing learning outcomes.](#)

(3) EQF pilots and project group on Horizontal comparability of qualifications (EKI pilotprojektu un projektu grupa kvalifikāciju horizontālās salīdzināmības jautājumos), 2016. un 2018. gads; EQF-Europass project group on short description of qualifications (EKI-Europass projekta grupa kvalifikāciju īsu aprakstu jautājumos), 2023. gads;
Cedefop (2022). [Comparing vocational education and training qualifications: towards methodologies for analysing and comparing learning outcomes.](#)
Cedefop (2022). [Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook.](#) 2. izdevums.

piekļuvi informācijai un sniegt iespēju iepazīties ar konkrētām kvalifikācijām. Tie ir vieglāk tulkojami, un tie var sniegt ātru pārskatu par kvalifikācijas saturu un profilu.

Lai uzlabotu caurskatāmību un izpratni un atvieglotu salīdzināšanu, ir svarīgi īsos aprakstus strukturēt, ievērojot vienus un tos pašus principus; arī digitālo tehnoloģiju sasniegumu izmantošana var palīdzēt piekļūt, lietot, savienot un salīdzināt informāciju par kvalifikāciju saturu un profilu ⁽⁴⁾.

Uzlabojot kvalifikāciju pieejamību, caurskatāmību un salīdzināmību, var palielināt darba ņēmēju un izglītības guvēju mobilitāti, atbalstīt mūžizglītību un karjeras vadību, apvienojot dažādas kvalifikācijas un pieredzi.

Vadlīniju izstrāde un mērķis

Šīs vadlīnijas ir izstrādājuši ES līmeņa ekspertu grupa ⁽⁵⁾, ko koordinē Eiropas Komisija ar *Cedefop* tehnisko un konceptuālo atbalstu un konsultatīvā sadarbībā ar valstu ekspertiem un ieinteresētajām pusēm.

Grupai kopumā tika iesniegtas 33 kvalifikācijas (īsi un pilni apraksti). No tām 22 kvalifikācijas tika analizētas, lai apzinātu galvenos principus, uz kuriem pamatoties, izstrādājot vadlīnijas. Sākotnējais vadlīniju projekts tika iesniegts EKI Konsultatīvās grupas 60. sanāsmē 2022. gada novembrī (dokuments Nr. EKI KG 60-4) un pēc tam tika testēts. Tas ietvēra valstu ieinteresēto pušu atsauksmju apkopošanu par vadlīniju tekstu, kā arī, vadlīnijās balstītu, kvalifikāciju īso aprakstu izstrādi, lai iegūtu praktiskus piemērus vadlīniju papildināšanai. Līdz procesa beigām tika izstrādāti 20 apraksti un veikta salīdzinošā izvērtēšana, lai noteiktu, kas vadlīnijās ir jāuzlabo, lai panāktu lielāku skaidrību un lai noteiktu, kurus aprakstus varētu izmantot par paraugiem (beigās tika nolemts vadlīnijās iekļaut trīs paraugus).

Mērķis ir veicināt kopīgus principus un tādējādi konsekventu struktūru un pieeju, lai izstrādātu mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īsos apkopojošus

⁽⁴⁾ Azzara Z. un Garmash A. (2022). *From fragmented paper-based systems to digitally connected qualification systems accessible to citizens*. Cedefop, ETF, UNESCO un UNESCO Institute for Lifelong Learning. *Global Inventory of regional and national qualifications frameworks 2022*. 1. sējums: *Thematic Chapters*. Eiropas Savienības Publikāciju birojs.

⁽⁵⁾ Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras Konsultatīvā grupa un *Europass* Konsultatīvā grupa vienojās izveidot projekta grupu, kuras uzdevums ir izstrādāt vadlīnijas par īsiem mācīšanās rezultātu aprakstiem publicēšanai *Europass* platformā. Grupā bija eksperti no 12 valstīm (Austrijas, Beļģijas (NL), Francijas, Itālijas, Kipras, Nīderlandes, Norvēģijas, Portugāles, Slovēnijas, Somijas, Ungārijas, Vācijas), Eiropas Universitāšu asociācijas, *SME United*, *Business Europe* un ETF. Grupu vadīja Eiropas Komisija, un to tehniski un konceptuāli atbalstīja *Cedefop*.

aprakstus publicēšanai kvalifikāciju datubāzēs/reģistros, kas savienoti ar [Europass](#).

Vadlīniju lietotāji un piemērošana

Šīs vadlīnijas varēs izmantot visos līmeņos un visos sektoros – gan publiskajā, gan privātajā sektorā – ikviens, kas veido īsus aprakstus: administratori, izglītības pakalpojumu sniedzēji, par kvalifikāciju atbildīgās struktūras un/vai eksperti, kas atbildīgi par kvalifikāciju definēšanu un aprakstu izstrādi.

Lai gan vadlīnijas ir paredzētas īso mācīšanās rezultātu aprakstu izstrādei saistībā ar NKI/EKI kvalifikācijām, tās var izmantot jebkurai kvalifikācijai, sertifikātam un diplomam, kā arī kvalifikācijas daļu vai vienību aprakstam. Tās var izmantot, gatavojot aprakstu par kvalifikāciju ar NKI/EKI līmeni vai bez tā.

Vadlīniju tvērums

Gan īsu, gan garu kvalifikāciju aprakstu izstrāde ir valsts kompetencē.

Šīs vadlīnijas palīdz izstrādāt un sagatavot īsus – apkopojošus un kodolīgus – mācīšanās rezultātos balstītus aprakstus, kuros ietverts visu veidu un līmeņu kvalifikāciju saturs, ievirze un sarežģītība. Šajās vadlīnijās nav aplūkots pilns vai izsmelošs kvalifikāciju apraksts (piemēram, attiecībā uz kvalifikācijas standartiem vai valsts izglītības programmām).

Esošajos informācijas modeļos ⁽⁶⁾ ierosināti informācijas lauki (piemēram, kvalifikācijas nosaukums, izsniedzējinstāde, nozare), lai uzlabotu informācijas apmaiņu par kvalifikācijām un kvalifikāciju datubāzēm/reģistriem ⁽⁷⁾. Tomēr pašreizējie modeļi sniedz tikai vispārīgus norādījumus, kā atspoguļot informāciju

⁽⁶⁾ “Informācijas modeļi” ir termins, ko izmanto saistībā ar Eiropas mācīšanās modeli. Tas attiecas uz avotiem, kas analizēti un ņemti vērā, lai izveidotu Eiropas mācīšanās modeli. Piemēram, ir ietvertas definīcijas un standarti, kas izriet no EKl ieteikuma, *Europass* lēmuma, diploma pielikuma vai kvalifikāciju apliecināša dokumenta pielikuma.

⁽⁷⁾ EKl ieteikuma VI pielikumā ir norādīti obligātie un fakultatīvie datu lauki informācijas elektroniskai publicēšanai par visiem kvalifikāciju veidiem un līmeņiem (piemēram, kvalifikācijas nosaukums, izsniedzējinstāde, nozare). Ņemot vērā III pielikumu, ir izstrādāts Kvalifikāciju datu kopu reģistrs (*Qualification Dataset Register, QDR*) un Eiropas mācīšanās modelis (EMM), kas ļauj informāciju par kvalifikācijām publicēt un kopīgot *Europass* sistēmā. Lai gan šajos pašreizējos modeļos ir uzsvērts, cik svarīga ir informācija par mācīšanās rezultātiem, tie sniedz tikai vispārīgus norādījumus, kā šo informāciju atspoguļot, lai tā būtu pārredzama un salīdzināma. Tādējādi var uzskatīt, ka šīs vadlīnijas ir veidotas, gan pamatojoties uz pašreizējiem modeļiem informācijas apmaiņai par kvalifikācijām, gan paplašina tos.

par mācīšanās rezultātiem tā, lai nodrošinātu caurskatāmību un salīdzināmību. Šajās vadlīnijās ir izmantoti un integrēti šādi modeļi, plašāk aplūkojot īpašu informācijas lauku “mācīšanās rezultāti”.

Mācīšanās rezultātu īsu aprakstu izmantošana

Eiropas un starptautiskajā līmenī, piemēram, izmantojot *Europass* un EKI, īsu aprakstu izstrāde veicina dažādu nozaru un valstu kvalifikāciju caurskatāmību un salīdzināmību. Tie arī sniedz iespēju uzlabot kvalitāti un sasniedzamību pašreizējiem rīkiem, kas paredzēti informācijas apmaiņai par kvalifikācijām.

Valsts līmenī īsos aprakstus var izmantot informācijas un saziņas nolūkos, jo īpaši lai atbalstītu kvalifikāciju ietvarstruktūras un veidotu daļu no kvalifikāciju datubāzēm un reģistriem.

Īsas kvalifikāciju aprakstu formas ļauj gan valsts, gan starptautiskiem lietotājiem un ieinteresētajām pusēm (tai skaitā mācību dalībniekiem, darba devējiem, konsultantiem, vecākiem, skolotājiem, izglītības un apmācību nodrošinātājiem, mācīšanās rezultātu atzīšanas speciālistiem) ātri izprast mācību saturu, sarežģītības pakāpi un virzienu. Lai gan aprakstos jāsniedz konsekventa informācija par mācību sarežģītības līmeni, to galvenais mērķis nav sniegt visaptverošu EQF/NQF līmeņa pamatojumu.

Mācīšanās rezultātu īsu aprakstu izmantošana var būt atkarīga no valstu konteksta un prakses, tai skaitā no sīkāk izstrādātu kvalifikācijas aprakstu vai programmu un mācību programmu lietojuma prakses. Dažas valstis šajā ziņā jau diferencē, proti, pilnīgus un sīki izstrādātus mācīšanās rezultātu aprakstus izmanto līmeņu noteikšanas vai atzīšanas nolūkos, savukārt īsākus aprakstus – kvalifikāciju galveno aspektu apkopošanai.

Kā orientēties vadlīnijās

Vadlīnijas ir sadalītas divās galvenajās daļās – A un B.

A daļā galvenā uzmanība pievērsta apraksta formālajiem aspektiem (garumam un formātam). B daļā galvenā uzmanība pievērsta apraksta satura aspektiem, sniegti norādījumi par to, kas jāņem vērā apraksta izstrādē, un ieteikumi teikumu sintaksei.

Izstrādājot īsus aprakstus, ir svarīgi elastīgi, nevis strikti vai mehāniski pievērsties vadlīnijās uzskaitītajiem galvenajiem satura aspektiem (apjoms/tvērums, padziļinātība/sarežģītība un konteksts). Dažas atšķirības ir konceptuālas abstrakcijas, kas praksē pārklājas.

Daži sniegtie ieteikumi var šķist pašsaprotami vai vienkārši ekspertiem un speciālistiem mācīšanās rezultātu jomā. Tā kā vadlīniju mērķis ir arī atbalstīt tos, kas mazāk pārzina šo jomu, tajās ir iekļauti vispārīgi ieteikumi, kā arī saites uz papildu resursiem (sk. sadaļu "Atsauces un saites").

Lai veicinātu lasītāja izpratni, vadlīnijas ietver skaidrojumus, attēlus, orientējošus jautājumus, ieteikumus un papildu padomus un apsvērumus. Papildus I pielikumā sniegtajiem trim īso aprakstu piemēriem vadlīnijās ir iekļauti arī piemēri, kas saistīti ar konkrētiem ieteikumiem un padomiem. Ir sniegts arī darbības vārdu un apzīmētāju saraksts.

Vadlīnijās minētajos piemēros ir vai nu izmantoti pašreizējie īsie kvalifikāciju apraksti, vai arī ir pielāgoti vai izstrādāti jauni apraksti ilustratīviem nolūkiem.

Papildu apsvērumi

Izstrādājot šīs vadlīnijas un tām pievienotos piemērus (I pielikums), kļuva skaidrs, ka ideāla īsa apraksta izstrāde ir sarežģīts uzdevums. Tā ir valstu atbildība, un dažādām valstīm var būt atšķirīgi kritēriji vai aspekti, kurus tās vēlas uzsvērt. Šo vadlīniju izstrāde būtu jāuzskata par daļu no valstu sadarbības centieniem, kuru mērķis ir izstrādāt un piemērot kopīgas vadlīnijas attiecībā uz mācīšanās rezultātu aprakstiem, lai uzlabotu kvalifikāciju caurskatāmību un salīdzināmību. Pieredze, pastāvīga sadarbība un informācijas apmaiņa par vadlīniju piemērošanu dažādās valstīs un nozarēs var veicināt vadlīniju turpmāku attīstību un papildu piemēru iekļaušanu.

Plānojot mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īso aprakstu rakstīšanu, ieteicams apsvērt iespēju viedokļa sniegšanai piesaistīt ekspertus ārpus organizācijas un/vai valsts.

Mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īsi apraksti: pamatelementi

Izstrādājot un rakstot īsos aprakstus, būtu jāņem vērā šādi principi.

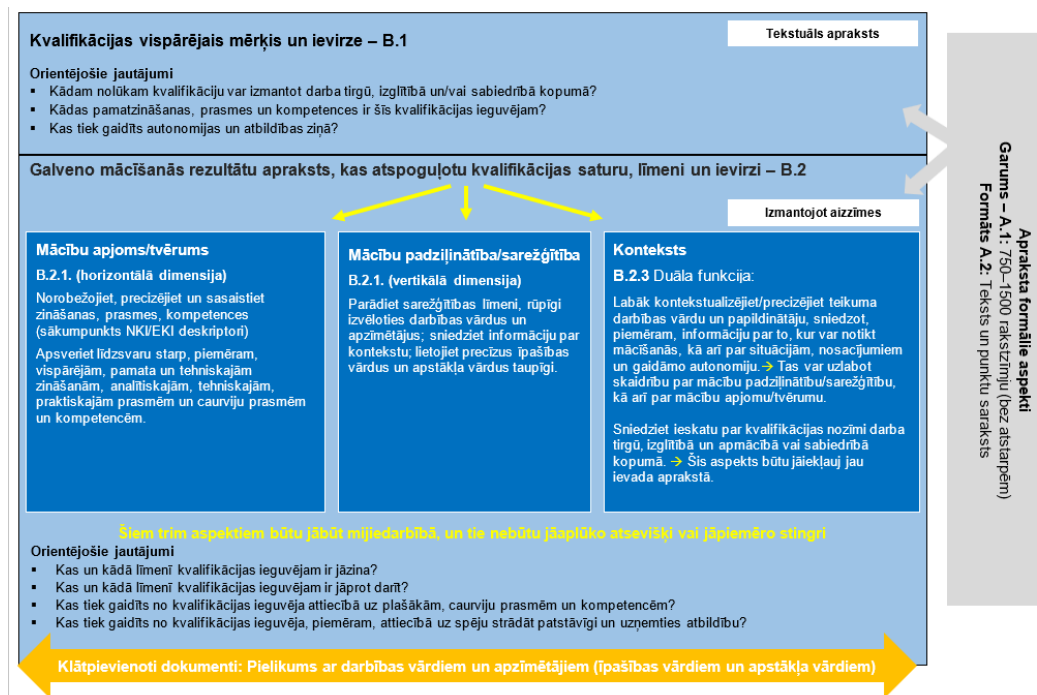
A. Formālie aspekti

- (a) A.1. Apraksta garums (750–1500 rakstzīmju bez atstarpēm).
- (b) A.2. Apraksta formāts (teksts un punktu saraksts).

B. Saturs aspekti

- (a) B.1. Kvalifikācijas vispārējie mērķi un ievirze (tekstuāls apraksts).
- (b) B.2. Galvenie mācīšanās rezultāti (norāda, izmantojot punktu sarakstu), kas palīdz izprast kvalifikācijas virzību, saturu un sarežģītību. Tiek aptverti šādi aspekti:
 - (i) B.2.1. apgūto mācību apjoms/tvērums;
 - (ii) B.2.2. apgūto mācību padziļinātība/sarežģītība;
 - (iii) B.2.3. informācija par kontekstu.

1. attēls. Mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īsi apraksti: pamatelementi

Avots: EKI un Europass projektu grupa mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īsu aprakstu izstrādei.

A – Formālie aspekti

A1. Garums

Aprakstam jābūt no 750 līdz 1500 rakstzīmēm (bez atstarpēm).

Šis orientējošais garums var nodrošināt pietiekamu vietu kvalifikācijas būtības atspoguļošanai, un tas ļauj lasītājiem ātri uztvert tās būtiskākās iezīmes. Orientējošais ierobežojums tika noteikts, lai nodrošinātu, ka aprakstu var uzskatīt par īsu.

A2. Apraksta formāts

Aprakstiet kvalifikāciju, izmantojot tekstuāla apraksta un punktu saraksta kombināciju.

Tekstuāls apraksts jāizmanto, lai iepazīstinātu ar kvalifikācijas vispārējo mērķi un ievirzi (B.1.).

Ar punktu saraksta palīdzību jāatspoguļo konkrēti mācīšanās rezultāti (B.2).

1. tabula. **Īsā apraksta struktūra un formāts (teksts un punktu saraksts)**

Kvalifikācijas vispārējo mērķu un ievirzes tekstuāls izklāsts.	Kvalifikācijas ieguvējs.....
Punktu saraksts mācīšanās rezultātu atspoguļošanai	Viņš/viņa spēj: 1) 2) 3) ...

Avots: EKI un *Europass* projektu grupa mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īso aprakstu izstrādei.

B – Satura aspekti

B1. Kvalifikācijas vispārējo mērķu un ievirzes apraksts

Apraksts jāsāk ar īsu ievadu, kurā izklāstīts kvalifikācijas vispārējais mērķis un ievirze, tai skaitā informācija par kontekstu ⁽⁸⁾.

Tam būtu jāļauj lasītājam izprast kvalifikācijas būtību, kā arī tās nozīmi un vietu darba tirgū, izglītības sistēmā un/vai sabiedrībā kopumā.

2. tabula. Kvalifikācijas vispārējais mērķis un ievirze

Kvalifikācijas vispārējo mērķu un ievirzes tekstuāls izklāsts.	Kvalifikācijas ieguvējs.....
Punktu saraksts mācīšanās rezultātu atspoguļošanai	Viņš/viņa spēj: 1) 2) 3) ...

Avots: EKI un Europass projektu grupa mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īso aprakstu izstrādei.

1. ierāmējums. Aprakstu piemēri, kuros iepazīstina ar kvalifikāciju vispārējiem mērķiem un ievirzi

A piemērs

Kvalifikācijas “Biroja asistents” ieguvējam (EKI/NKI 4. līmenis) ir zināšanas un prasmes veikt biroja, administratīvos un organizatoriskos uzdevumus visu nozaru uzņēmumos un citās iestādēs (piemēram, valsts pārvaldē, organizācijās, biedrībās u. c.), pamatojoties uz trīs gadus ilgu duālo izglītību – mācību uzņēmumā un profesionālās izglītības iestādē. Atkarībā no uzdevuma mērķa viņš/viņa strādā atbalsta birojā, grāmatvedībā, personāla birojā vai tādās jomās kā iepirkumi, pārdošana, noliktavu darba organizēšana.

B piemērs

Kvalifikācijas “Sākotnējā profesionālā izglītība vides tehnoloģiju speciālistiem notekūdeņu apsaimniekošanā” (EKI/NKI 4. līmenis) ieguvējs spēj strādāt ar drenāžas sistēmām un lietot ūdens apsaimniekošanā, kā arī notekūdeņu un kanalizācijas

⁽⁸⁾ Kvalifikācijas nosaukums bieži sniedz svarīgu informāciju par kvalifikācijas ieguves vietu un ievirzi, jo īpaši, ja tas attiecas uz labi zināmu kvalifikācijas veidu (sākotnējā PI, bakalaura vai maģistra grāds augstākajā izglītībā) un/vai attiecas uz konkrētu uzdevumu vai profesiju. Tas tā nav vienmēr, tāpēc ir nepieciešams precīzs konteksta apraksts. Informāciju, kas saistīta ar kontekstu, ir svarīgi norādīt, gan aprakstot kvalifikācijas vispārējo mērķi un ievirzi (B1), gan izstrādājot mācīšanās rezultātus punktu saraksta veidā (B2).

ūdeņu nogulšņu attīrīšanā. Viņš/viņa strādā komunālo un rūpniecisko notekūdeņu attīrīšanas stacijās un kanalizācijas uzņēmumos. Viņš/viņa nodrošina komunālo un rūpniecisko notekūdeņu attīrīšanas staciju ilgtspējīgu un energoefektīvu darbību. Kvalifikācijas ieguvējs ir kvalificēts vadīt nelielas notekūdeņu attīrīšanas stacijas.

C piemērs

Kvalifikācijas “Profesionālā kvalifikācija frizieru un skaistumkopšanas jomā” (EKI/NKI 4. līmenis) ieguvējs spēj sniegt klientiem pakalpojumus skaistumkopšanas un matu kopšanas jomā un pārdot uzņēmuma produktus un pakalpojumus, pamatojoties uz visaptverošām zināšanām par produktiem un veselības un drošības procedūrām. Viņam/viņai ir vispārējas pamatprasmes, un viņš/viņa var izvēlēties specializēties matu kopšanas un skaistumkopšanas, ādas kopšanas, frizieru vai bārdzīņu pakalpojumu jomā.

D piemērs

Kvalifikācijas “Akreditēts grāmatvedis” (EKI/NKI 5. līmenis) ieguvējs spēj reģistrēt un pārbaudīt ārējo organizāciju finanšu datus. Viņš/viņa spēj konsultēt klientus par grāmatvedības tiesību aktu normu ievērošanu un sniegt klientam nepieciešamo uzņēmējdarbības informāciju. Šis kvalifikācijas ieguvējs tiek uzskatīts par akreditētu strādāt grāmatveža profesijā kā pašnodarbināta persona. Beļģijā (Flandrijā) šajā profesijā var strādāt tikai akreditēts grāmatvedis.

E piemērs

Kvalifikācijas “Ķirurga asistents” (EKI/NKI 6. līmenis) ieguvējam ir izšķiroša nozīme ķirurģiskajā aprūpē, kurā tiek veikts liels skaits plānveidīgu, ķirurģisku un augsta riska operāciju un kurā jāizmanto sarežģītas tehnoloģiskās ierīces, kas strauji pilnveidojas. Viņš/viņa var būt daļa no daudzozaru komandas, ko veido medicīnas speciālisti, anesteziologi, anesteziologa palīgi un operāciju ārstu palīgi. Persona spēj sniegt atbalstu ārstējošajam speciālistam un koordinēt, kā arī vadīt pacienta aprūpes procesu perioperatīvajā periodā. Turklāt viņš/viņa spēj sadarboties ar ķirurģijas nodaļas atbalsta dienestiem, piemēram, centrālo sterilizācijas nodaļu, medmāsu nodaļām, radioloģijas nodaļu un laboratorijām. Kvalifikāciju var iegūt sākotnējās apmācības ietvaros, ja izglītības guvējs kursa laikā ir nodarbināts akreditētā veselības aprūpes iestādē.

Avots: EKI un *Europass* projektu grupa mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īso aprakstu izstrādei.

Orientējošie jautājumi

Turpmāk minēto jautājumu mērķis ir veicināt pārdomas par aspektiem, kurus var apsvērt, izstrādājot tekstuālus aprakstus, kuros izklāstīti kvalifikāciju vispārējie mērķi un ievirze (B1). Mērķis nav tieši vai mehāniski atbildēt uz visiem jautājumiem.

(a) Kādam nolūkam kvalifikāciju var izmantot darba tirgū, izglītībā un/vai sabiedrībā kopumā? Ko kvalifikācijas ieguvējs var darīt ar kvalifikāciju?

- (i) Vai kvalifikācija sagatavo konkrētiem uzdevumiem, funkcijām un/vai profesijām?
- (ii) Vai kvalifikācija dod īpašas tiesības, piemēram, saņemt licenci, veidot profesionālo praksi? Vai tā nodrošina piekļuvi reglamentētai

profesijai? Vai kvalifikācija dod tiesības sākt konkrētu saimniecisko darbību vai uzņēmējdarbību?

(iii) Ja kvalifikācija nav tieši saistīta ar konkrētiem uzdevumiem, nodarbošanos, profesijām, kāds ir kvalifikācijas mērķis saistībā ar:

- nodarbinātību;
- sākotnējo izglītību;
- tālākizglītību;
- personīgo izaugsmi?

(iv) Vai kvalifikācija nodrošina piekļuvi konkrētām turpmākām mācībām? Vai ir lietderīgi minēt iespējamās pilnveides iespējas?

(v) Vai attiecībā uz kvalifikācijas iegūšanu ir īpašas prasības, kuras ir vērts pieminēt, lai precizētu kvalifikācijas nozīmi un pozīciju?

- (b) Kādas pamatzināšanas, prasmes un/vai kompetences ⁽⁹⁾ ir šīs kvalifikācijas ieguvējam?
- (c) Kas tiek gaidīts no kvalifikāciju ieguvušās personas, piemēram, attiecībā uz spēju strādāt patstāvīgi?
- (d) Kas tiek gaidīts no kvalifikāciju ieguvušās personas, piemēram, attiecībā uz atbildības uzņemšanos par procesiem un citu pārvaldību?

Ieteikumi

- (a) Tekstuālajam aprakstam jābūt īsam un kodolīgam, lai tā garums būtu aptuveni 1/4 no visa apraksta.
- (b) Izvairieties no vienas konkrētas dzimuma formas izmantošanas.

⁽⁹⁾ Diskusijās par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru termins “kompetence” ir izraisījis debates tā atšķirīgās interpretācijas dēļ. Lai gan EKI izstrādes sākumposmā salīdzinoši ātri tika panākta vienprātība, nosakot, kas ir “prasmes” un “zināšanas”, trešās jomas definēšana izrādījās sarežģītāka. EKI trešā joma sākotnēji tika nosaukta par “kompetenci”, taču tās tvērums aprobežojās ar jēdzienu “autonomija un atbildība”. Ar 2017. gada EKI pārskatīšanu tika mainīts tikai trešās jomas virsraksta nosaukums uz “autonomija un atbildība”, būtiski nemainot līmeņu aprakstus. NKI līmeņu aprakstu analīze saistībā ar “trešo EKI jomu” (iepriekš tā bija kompetence, tagad - atbildība un autonomija) liecina, ka, lai gan visos valstu līmeņu aprakstos ir elementi, kas atbilst autonomijai un atbildībai saskaņā ar EKI ieteikumiem, dažas valstis ir paplašinājušas savus līmeņu aprakstus, ietverot plašākas dimensijas, piemēram, “kritiskā domāšana”, “radošums”, “uzņēmējdarbība”, “mācīšanās mācīties”, “sadarbība” utt. Lai gan šajās vadlīnijās ir skaidra atsauce uz EKI līmeņu aprakstiem kā galveno atskaites punktu, cenšoties pēc iespējas vairāk iekļaut valstu praksi un neizslēgt aspektus, kas valstīs tiek uzskatīti par svarīgiem, vadlīnijās tiek lietots termins “kompetence”, vienlaikus uzsverot, cik svarīgi ir pievērsties autonomijai un atbildībai, aprakstot mācīšanās rezultātus. Plašāka informācija par EKI un NKI līmeņu aprakstiem pieejama šeit: [Cedefop \(2018\). Analysis and overview of NQF level descriptors in European countries](#). Eiropas Savienības Publikāciju birojs.

- (c) Lietojiet vārdus “Kvalifikācijas ieguvējs” vai kvalifikāciju ieguvušās personas specialitātes nosaukumu, un vajadzības gadījumā lietojiet “viņš/viņa”.
- (d) Norādiet EKI/NKI līmeni (attiecīgā gadījumā), izmantojot iekavas.
Piemērs. “Kvalifikācijas “Biroja asistents” (EKI/NKI 4. līmenis) ieguvējs prot..”
- (e) Tekstuālajā aprakstā precīzi jāizklāsta apakšpunktos norādītie mācīšanās rezultātus, lai nodrošinātu saskaņotību starp tekstuālo izklāstu un punktu sarakstu.

Izvairieties no: nesakritībām starp tekstuālo aprakstu un punktu sarakstu. Piemēram, tekstuālajā aprakstā ir uzsvērts augsts autonomijas līmenis, bet mācīšanās rezultātu saraksts attiecas tikai uz sadarbību ar citiem.

- (f) Atkarībā no kvalifikācijas ievirzes iekļaujiet informāciju par kvalifikācijas pozīciju un nozīmi attiecībā uz darba tirgu, izglītības sistēmu un/vai sabiedrību kopumā.

Konteksta informācijas piemēri, kas iekļauti tekstuālajā aprakstā, lai parādītu kvalifikācijas ieguvēja nozīmi darba tirgū:

- (i) “Kvalifikācijas “Uzņēmējdarbības administrēšana” (EKI/NKI 5. līmenis) ieguvējs var strādāt uzņēmējdarbības un administrēšanas nozarēs un ir kvalificēts kļūt par neatkarīgu uzņēmēju”;
- (ii) “Kvalifikācijas “Reklāmas un uzņemšanas pakalpojumu sniedzējs” (EKI/NKI 3. līmenis) ieguvējs var strādāt izmitināšanas struktūrās, ceļojumu aģentūrās un tūrisma palīdzības dienestos”;
- (iii) “Kvalifikācijas “Namdaris” (EKI/NKI 4. līmenis) ieguvējs spēj būvēt, uzstādīt, uzturēt un atjaunot koka konstrukcijas dažādu veidu ēkām. Viņš/viņa spēj plānot un veikt manuālus un mehāniskus darbus saistībā ar koka konstrukcijām iekštelpu un āra sienām, griestiem, jumtiem un grīdām”;
- (iv) “Šīs kvalifikācijas ieguvējs ir tiesīgs strādāt grāmatveža profesijā pašnodarbinātas personas statusā”;
- (v) “Šī kvalifikācija ir priekšnoteikums, lai valstī varētu strādāt klīniskā psihologa profesijā”;
- (vi) “Kvalifikācija nodrošina iespēju iegūt vispārējās un/vai profesionālās izglītības kompetences ar mērķi (atkārtoti) iekļauties darba tirgū vai veicināt profesionālo izaugsmi tajā”.

Konteksta informācijas piemēri, kas iekļauti tekstuālajā aprakstā, lai parādītu kvalifikācijas pozīciju attiecībā uz izglītības sistēmu vai sabiedrību kopumā:

- (i) “Kvalifikācija nodrošina spēcīgu pamatu biotehnoloģiju pētniecībā, un tās ieguvējs var turpināt studijas tādās specializētās jomās kā gēnu inženierija un farmācijas pētniecība”;

- (ii) "Kvalifikācija ir paredzēta sarežģītākām un specializētākām mācībām elektroinstalāciju vai elektrisko tīklu jomā";
- (iii) "Tā ir sākotnējā profesionālā izglītība skolā. Pēc izvēles var iegūt augstākās izglītības sākotnējo kvalifikāciju";
- (iv) "Kvalifikācija piešķir iespēju turpināt akadēmiskās studijas";
- (v) "Kvalifikācija sniedz vispārīgas zināšanas un kompetences veikt dažādus ar uzņēmējdarbību saistītus pienākumus. Tā nodrošina personiskās izaugsmes iespējas un ļauj turpināt tālākizglītību un apmācību specializētās uzņēmumu vadības vai uzņēmējdarbības jomās";
- (vi) "Kvalifikācija "Pirmās palīdzības sertifikāts" nodrošina indivīdiem zināšanas un prasmes sniegt tūlītēju palīdzību ārkārtējās medicīniskās situācijās un veicināt gan viņu pašu, gan apkārtējo drošību sabiedrībā".

Nemiet vērā to, ka vienā un tajā pašā aprakstā var uzsvērt kvalifikācijas pozīciju attiecībā uz vienu vai visiem aspektiem (darba tirgu, izglītības sistēmu, sabiedrību kopumā utt.).

- (g) Atlasiet un apkopojiet pamatzināšanas, prasmes un kompetences, kas iegūtas līdz ar kvalifikāciju. Var būt lietderīgi apsvērt, vai vairāk uzsveramas teorētiskās vai faktiskās zināšanas vai praktiskās, analītiskās vai caurviju prasmes ⁽¹⁰⁾:
 - (i) izvairieties no vispārīgiem apgalvojumiem: "Viņam/viņai ir galvenās profesionālās prasmes un kompetences, kā arī *labas vispārējās zināšanas* savā jomā";
 - (ii) izvairieties no vispārīgu īpašības vārdu lietošanas: "Viņš/viņa sniedz *labus* pakalpojumus klientiem." Sk. III pielikumu;
 - (iii) ievada apraksta teikumu piemēri, kas var ilustrēt konkrētu un tehnisku prasmju apguvi konkrētā nozarē vai profesijā, kā arī vispārīgākas prasmes un zināšanas, kas izmantojamas dažādās darba tirgus nozarēs un sabiedrībā kopumā vai kas sagatavo tālākizglītībai:
 - "Kvalifikācijas ieguvējs spēj droši uzstādīt, remontēt un nodot ekspluatācijā nekustamā īpašuma un rūpniecības objektus.

⁽¹⁰⁾ Zināšanu un prasmju jēdzieni dažādās valstīs var atšķirties. ES līmenī galvenie EKI līmeņu aprakstu elementi ir 1) zināšanas, kas raksturotas kā faktiskās un/vai teorētiskās; 2) prasmes, kas raksturotas kā kognitīvās un praktiskās, un 3) autonomija un atbildība. Pirms EKI pārskatīšanas trešais elements tika nosaukts par "kompetencēm", taču tika raksturots kā autonomija un atbildība. Pēc EKI ieteikuma pārskatīšanas trešās mācīšanās jomas virsraksts tika mainīts no kompetencēm uz autonomiju un atbildību. Avots: 2017. gada EKI ieteikums.

- Viņš/viņa nodrošina, ka galīgais rezultāts ir drošs un atbilst darbam izvirzītajām prasībām”;
- “Viņam/viņai ir vairākas vispārīgās pamatzināšanas, tai skaitā rēķinpratība un rakstpratība, kā arī pilsoniskās kompetences, kas ļauj aktīvi iesaistīties sabiedrībā”;
 - “Kvalifikācijas ieguvējs prot nodrošināt IT sistēmu nepārtrauktu darbību. Viņš/viņa spēj izstrādāt, pielāgot un/vai uzturēt tās un rūpēties par lietotājiem”;
 - “Viņš/viņa spēj būvēt, uzstādīt, pārbūvēt, uzturēt un atjaunot dažādu veidu ēku koka konstrukcijas”;
 - “Kvalifikācijas ieguvējs spēj veikt padziļinātu esošo pētījumu analīzi un formulēt pētniecības pieprasījumus ar mērķi veicināt bioloģiskās daudzveidības pētniecību”.
- (h) Norādiet vispārējo autonomijas un atbildības līmeni. To var izdarīt, arī izmantojot apzīmētājus (īpašības vārdus un apstākļa vārdus) un/vai rūpīgi izvēloties darbības vārdus un papildinātājus. Piemēri:
- (i) “Kvalifikācijas “Reklāmas un uzņemšanas pakalpojumu sniedzējs” (EKI/NKI 3. līmeņa) ieguvējs var strādāt izmitināšanas struktūrās, ceļojumu aģentūrās un tūrisma palīdzības dienestos. Viņš/viņa darbojas izpildvaras līmenī ar ierobežotu autonomiju un atbildību, sniedzot uzņemšanas pakalpojumus un ievērojot noteiktās procedūras, kas attiecas uz viņa/viņas konkrēto darbību”;
 - (ii) “Kvalifikācijas ieguvējs nelielas sarežģītības būvdarbu gadījumā spēj koordinēt, vadīt un pielāgot būvlaukumā strādājošo vadošo darbinieku darbību”;
 - (iii) “Kvalifikācijas ieguvējs ir kvalificēts vadīt mazas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas”;
 - (iv) “Viņš/viņa spēj strādāt daudzdisciplīnu komandās un uzņemties atbildību par procesiem kopumā paredzamos un stabilos apstākļos, kuros iespējamās izmaiņas, kas var prasīt pielāgošanās spējas.”
- (i) Atcerieties, ka apraksta lasītājs ne vienmēr pārzina valsts kontekstu. Pievērsiet uzmanību konkrētai valstij raksturīgas terminoloģijas izmantošanai, kas varētu nebūt vispārēji saprotama, vai papildiniet to ar skaidrojumu.
- (i) Izvairieties no šāda apraksta: “Pēc profesionālā *matura* eksāmena nokārtošanas studenti var piedalīties *Matura*/profesionālās izglītības kursā un kārtot vienu no vispārējiem *matura* eksāmeniem, lai iestātos studiju programmās gan augstākajā, gan augstajā specializētajā izglītībā”.

- (ii) Tā vietā sniedziet šādu aprakstu: “Kvalifikācija nodrošina piekļuvi augstākās profesionālās un profesionālās izglītības programmām un vispārējiem *matura* eksāmeniem, kas nepieciešami, lai iestātos augstākās izglītības studiju programmās”.
- (iii) Izvairieties no šāda apraksta: “Profesionālās kvalifikācijas struktūra elektroinženierijas un automatizācijas tehnoloģijā ir plānota tā, lai elektriķu izglītība būtu piemērota elektrodrošības tiesību aktos minētajam 2. elektriķa kvalifikācijas līmenim un automātisko iekārtu montieru izglītība būtu piemērota 3. elektriķa kvalifikācijas līmenim”; tā vietā: informējiet, ka kvalifikācija nodrošina piekļuvi nākamajam mācību līmenim (2. un 3. elektriķa kvalifikācijas līmenim) un/vai uzsveriet atbilstību normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz elektriķiem.

Papildu apsvērumi un padomi

- (a) Ja tas palīdz labāk izprast kvalifikācijas mērķi un ievirzi, sniedziet informāciju par iestāšanās [mācību iestādē] nosacījumiem un papildu prasībām, tiesībām (piemēram, piekļuvi reglamentētajām kvalifikācijām) un/vai to, kā kvalifikāciju var iegūt. Piemēri:
 - (i) “Kvalifikācijas “Elektrotehniķis” (EKI/NKI 4. līmenis) ieguvējs spēj uzstādīt, vadīt, savienot un nodot ekspluatācijā dzīvojamo [...]. Konkrētu uzdevumu veikšanai un/vai noteiktos apstākļos ir nepieciešami vai vēlami papildu sertifikāti”;
 - (ii) “Kvalifikāciju var iegūt sākotnējās profesionālās izglītības ietvaros, ja izglītības guvējs kursa laikā ir nodarbināts akreditētā veselības aprūpes iestādē”;
 - (iii) “Kvalifikāciju var iegūt, pamatojoties uz trīs gadus ilgu duālo apmācību – mācību uzņēmumā un profesionālās izglītības iestādē.”
- (b) Attiecīgā gadījumā precizējiet, vai kvalifikācijas ieguvējs var būt apguvis specializētu izglītību, ņemot vērā pašreizējo specializāciju, vai fakultatīvus kursus/moduļus. Piemērs:
 - (i) “Kvalifikācijas ieguvējam atkarībā no izvēlētas kompetences jomas var būt specializētākas prasmes matu kopšanas un skaistumkopšanas, ādas aprūpes, frizieru un bārdzīņu pakalpojumu jomā. Kompetenci var vēl vairāk paplašināt, apgūstot fakultatīvus kursus visās jomās.”

B2. Punktu saraksta izmantošana mācīšanās rezultātu uzskaitījumā

Pēc ievadteksta par kvalifikācijas vispārējiem mērķiem un ievirzi aprakstā būtu iekļaujams galveno mācīšanās rezultātu uzskaitījums, izmantojot punktu sarakstu.

3. tabula. **Punktu saraksta izmantošana mācīšanās rezultātu uzskaitījumā**

Kvalifikācijas vispārējo mērķu un ievirzes tekstuāls izklāsts.	Kvalifikācijas ieguvējs.....
Punktu saraksts mācīšanās rezultātu atspoguļošanai	Viņš/viņa spēj: 1) 2) 3) ...

Avots: EKI un *Europass* projektu grupa mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īso aprakstu izstrādei.

Galvenie mācīšanās rezultāti, kas uzskaitīti, izmantojot punktu sarakstu, attiecas uz trim galvenajiem aspektiem.

B.2.1. Apgūtās mācīšanās apjoms/tvērums.

B.2.2. Apgūtās mācīšanās padziļinātība/sarežģītība.

B.2.3. Konteksts.

Apjoms/tvērums, padziļinātība/sarežģītība un konteksts vadlīnijās ir aplūkoti atsevišķi, lai uzsvērtu to nozīmīgumu, taču īso aprakstu izstrādē tie nebūtu jāaplūko atsevišķi vai stingri jāpiemēro. Tie var pārklāties, un aprakstos tiem vajadzētu mijiedarboties un papildināt citam citu.

Vadlīnijās ir ne tikai izklāstīti satura aspekti, kas jāaplūko šajos aprakstos, bet arī norādīta sintaktiskā struktūra, kā formulēt īsos aprakstus, kuros izteikti mācīšanās rezultāti (sk. 3. tabulu).

2. ierāmējums. **Galveno jēdzienu definīcijas**

Mācīšanās apjoms/tvērums nozīmē precizēt ar kvalifikāciju apgūtās mācīšanās *tvērumu* un tādējādi norādīt uz sasniegto mācīšanās rezultātu robežlīnijām un robežām. Tas nozīmē sniegt informāciju par iegūto zināšanu veidiem, kā arī aprakstīt kvalifikācijas ieguvēja apgūtās prasmes un kompetences. EKI/NKI līmeņu aprakstos izklāstītās mācību jomas (dēvētas arī par kvalifikāciju ietvarstruktūru horizontālo

dimensiju) ir sākumpunkts, kas ļauj apsvērt mācīšanās apjomu ⁽¹¹⁾. Skatīt arī IV pielikumu.

Piemērs. Kvalifikācijas ieguvējs spēj salīdzināt un novērtēt ES valstu izglītības politikas iniciatīvas, lai pieņemtu pierādījumos balstītu lēmumu.

Piemērs. Kvalifikācijas ieguvējs spēj izvēlēties un izmantot inovatīvāko restaurācijas tehniku, lai saglabātu un aizsargātu vēsturiskas būves.

Piemērs. Kvalifikācijas ieguvējs spēj uzstādīt un remontēt koka konstrukcijas dažādām dzīvojamām un rūpnieciskām ēkām.

Piezīme. Rūpīgi izvēlēties darbības vārdus (“salīdzināt un novērtēt”, “izvēlēties un piemērot”, “uzstādīt un remontēt”), papildinātāju (“ES valstu izglītības politikas iniciatīvas” “inovatīvas atjaunošanas metodes” “koka konstrukcijas”) un pievienot informāciju par kontekstu (“pieņemt pierādījumos balstītu lēmumu”; “saglabāt un aizsargāt vēsturiskas būves”; “dažādām dzīvojamām un rūpnieciskām ēkām”); var norādīt zināšanas, prasmes un kompetences, ko ieguvusi persona ar kvalifikāciju, proti, mācīšanās apjomu/tvērumu (zināšanas par izglītības politikas iniciatīvām, metodēm, kā veikt starpvalstu salīdzināšanu un politikas izvērtēšanu vai vēsturisku būvju atjaunošanu; praktiskās iemaņas, kas saistītas ar uzstādīšanu un remontu utt.).

Mācīšanās padziļinātība/sarežģītība ir saistīta ar apgūtās mācīšanās sarežģītības izskaidrošanu. Vienā un tajā pašā mācīšanās jomā (piemēram, teorētiskās zināšanas vai praktiskās iemaņas) var iegūt dažādu līmeņu kompetences un prasmes. EKI/NKI līmeņu apraksti katram līmenim (dēvēti arī par kvalifikāciju ietvarstruktūru vertikālo dimensiju) ir sākumpunkts, kas ļauj noteikt mācīšanās padziļinātību un sarežģītību ⁽¹²⁾.

Piemērs. Kvalifikācijas ieguvējs spēj autonomi izvēlēties un izmantot vispiemērotākos pētniecības instrumentus empīrisko pierādījumu vākšanai jūras bioloģijas jomā.

Piemērs. Kvalifikācijas ieguvējs spēj vadītāja uzraudzībā iegūt empīriskus pierādījumus, tādējādi sekmējot notiekošos pētījumus jūras bioloģijas jomā.

Piezīme. Rūpīgi izvēloties darbības vārdus (“atlasīt un piemērot”, “vākt”), papildinātāju (“pētniecības rīks” “empīriskie pierādījumi”) un izmantojot apzīmētāju “autonomi”, kā arī pievienojot informāciju par kontekstu (“pierādījumu vākšanai” vai “atbalstīt pētījumus jūras bioloģijas jomā”), var uzsvērt apgūtās mācīšanās sarežģītības līmeni.

Informācija par kontekstu. Ja raksta teikumus par konkrētiem mācīšanās rezultātiem (punktu saraksta veidā), informācija par kontekstu palīdz sīkāk precizēt sasniegtos mācīšanās rezultātus. Papildus darbības vārdiem un papildinātājiem, kas veido pamatteikumu, papildu informācija par kontekstu palīdz sniegt sīkāku

⁽¹¹⁾ Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrā ir trīs mācīšanās rezultātu jomas: 1) zināšanas – raksturotas kā teorētiskās un/vai faktu zināšanas); 2) prasmes – raksturotas kā kognitīvās (loģiskās, intuitīvās un radošās domāšanas izmantošana) un praktiskās (tādas, kurās izmanto roku veiklību un metodes, materiālus, darba rīkus un instrumentus); 3) atbildība un autonomija – raksturotas kā izglītības guvēja spēja izmantot zināšanas un prasmes autonomi un atbildīgi. To dēvē arī par EKI vertikālo dimensiju.

⁽¹²⁾ Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai ir astoņi līmeņi, kas aprakstīti kā mācīšanās rezultāti. Līmenis paaugstinās atkarībā no prasmju līmeņa – 1. līmenis ir zemākais, bet 8. līmenis ir augstākais prasmju līmenis. To dēvē arī par EKI vertikālo dimensiju.

informāciju, piemēram, par situācijām, metodēm un apstākļiem: ar darbības vārdiem vai papildinātājiem vien nepietiek, lai aptvertu mācīšanās rezultātu apjomu un padziļinātību. Lai palīdzētu šajā procesā, vadlīnijās ir sniegti arī ieteikumi par sintaktisko struktūru teikumos, kuros izklāstīti mācīšanās rezultāti (sk. 3. tabulu). Vienlaikus informācija par kontekstu var palīdzēt precizēt kvalifikācijas nozīmi un pozīciju attiecībā uz darba tirgu, izglītību, kā arī sabiedrību kopumā. Šim pēdējam aspektam būtu jāizpaužas jau tekstuālajā aprakstā, kurā izklāstīti kvalifikācijas vispārējie mērķi un ievirze (B1).

Iepriekšējos piemēros šajā ilustratīvajā izcēlumā, B1 sadaļā un turpmāk šajā sadaļā ir sniegti piemēri, kā atspoguļot kontekstu teikumos par mācīšanās rezultātiem, kuri norādīti punktu sarakstā.

Orientējošie jautājumi

Turpmāk minēto jautājumu mērķis ir veicināt pārdomas par aspektiem, kurus var apsvērt, izstrādājot mācīšanās rezultātu aprakstu, kurā izmantots punktu saraksts (B.2). Mērķis nav tieši vai mehāniski atbildēt uz visiem jautājumiem.

- (a) Kas un kādā līmenī kvalifikācijas ieguvējam ir jāzina?
 - (i) Vispārīgas pamatzināšanas?
 - (ii) Tehniskās un specializētās zināšanas?
- (b) Ko un kādā līmenī kvalifikācijas ieguvējam ir jāprot darīt?
 - (i) Praktiskās prasmes?
 - (ii) Analītiskās prasmes?
 - (iii) Pamatprasmes vai padziļināta līmeņa prasmes?
- (c) Kas tiek gaidīts no kvalifikācijas ieguvēja attiecībā uz plašākām, bet atbilstošām, caurviju prasmēm un kompetencēm?
 - (i) Pašvadības prasmes un kompetences (piemēram, laika pārvaldība, mācīšanās mācīties)?
 - (ii) Komunikācijas prasmes un kompetences (mutvārdu un rakstveida prezentācijas u. c.)?
 - (iii) Sociālās prasmes un kompetences (grupas darbs, citu personu vadība)?
 - (iv) Iespējamie citi prasmju un kompetenču veidi, kas ir tieši saistīti ar kvalifikāciju un tās piemērošanas jomu?
- (d) Kas tiek gaidīts no kvalifikācijas ieguvēja, piemēram, attiecībā uz spēju strādāt patstāvīgi un uzņemties atbildību?

Ieteikumi

- (a) Galveno uzmanību pievērst būtiskiem mācīšanās rezultātiem, kas atspoguļo kvalifikācijas vispārējo ievirzi, saturu un sarežģītību, un noteikt tos par prioritāti.
- (b) Kvalifikācijas ieguvējam vienmēr jābūt centrā.

- (c) Rūpīga darbības vārdu un papildinātāju izvēle, kā arī informācija par kontekstu (B.2.3.) ir svarīgi aspekti, kas ļauj pievērsties apjomam (B.2.1.) un padziļinātībai (B.2.2.).
- (d) Arī teikuma sintakse, proti, tas, kā ir organizēts saturs, var veicināt izpratni, un ir ieteicams izmantot šādu struktūru: teikuma priekšmets – izteicējs (proti, darbība) – papildinātājs – konteksts ⁽¹³⁾.

4. tabula. **Mācīšanās rezultātu apgalvojumu teikumu sintakse (punktu saraksts)**

Teikuma priekšmets	Izteicējs	Izteicēja papildinātājs	Konteksts
Apstākļa vārdus un īpašības vārdus var pievienot, ja tos uzskata par būtiskiem, bet tie jālieto piesardzīgi			
Kvalifikācijas ieguvējs...	spēj rakstveidā iesniegt	riska analīzes rezultātus,	lai citi varētu sekot līdzi procesam un atkārtot rezultātus.
Viņš/viņa...	spēj atšķirt	saldēšanas sistēmās izmantoto	dzesēšanas gāzu ietekmi uz vidi.
Kvalifikācijas ieguvējs...	spēj koordinēt	izpildpersonāla darbību	būvlaukumos ar nelielu sarežģītību.
Viņš/viņa...	spēj veikt	uzlabotas finanšu prognozes,	izmantojot uzņēmējdarbības plānošanas rīkus, un sniegt atbalstu finanšu un uzņēmējdarbības plānošanā.

Avots: EKI un Europass projektu grupa mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īso aprakstu izstrādei un adaptēts Cedefop (2022). *Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook*. Otrās izdevums. Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs.

- (e) Katrā teikumā rūpīgi izvēlieties darbības vārdus un papildinātājus, lai tie palīdzētu izprast mācīšanās un konteksta (B.2.3) apjomu/tvērumu (B.2.1.), kā arī padziļinātību/sarežģītību (B.2.2.). Sk. II pielikumu.
- Darbības vārdu piemēri, kas sniedz norādes par apgūtās mācīšanās apjomu/tvērumu (B.2.1.):

- darbības vārds “uzstādīt” var norādīt uz praktisko prasmju apgūšanu, savukārt darbības vārds “pētīt” var norādīt uz analītiskajām prasmēm;
- jāņem vērā, ka praktiskās vai analītiskās prasmes var būt vienādā sarežģītības līmenī; šādā gadījumā darbības vārdu nozīme palīdz sniegt norādes par mācīšanās apjomu/tvērumu. Abi darbības vārdi arī varētu būt ietverti vienā un tajā pašā kvalifikācijā.

⁽¹³⁾ Lai gan 4. tabulā minētā kategorija “konteksts” nav “gramatiska kategorija” (kā darbības vārdi vai lietvārdi), vadlīnijās un Cedefop rokasgrāmatā par mācīšanās rezultātiem ir ieteikts uzskatīt kontekstu par daļu no teikuma sintakses, tādējādi nodrošinot, ka tiek ietverta informācija par šo aspektu.

Dažādu papildinātāju piemēri, kas sniedz norādes par apgūtās mācīšanās apjomu/tvērumu (B.2.1.):

- (i) “Viņš/viņa spēj salīdzināt politikas iniciatīvas..” atšķiras no “Viņš/viņa spēj salīdzināt budžeta ieņēmumus..” vai “Viņš/viņa spēj salīdzināt būvniecības tehnoloģijas..”;
- (ii) jāņem vērā to, ka šie mācīšanās rezultāti var būt vienādā sarežģītības līmenī.

Darbības vārdu piemēri, kas sniedz norādes par apgūtās mācīšanās padziļinātību/sarežģītību (B.2.2.):

- (i) tādi darbības veidi kā “izvērtēt un uzlabot”, “vadīt”, “analizēt un optimizēt” var norādīt uz augstāku sarežģītības līmeni salīdzinājumā ar tādiem darbības vārdiem kā “palīdzēt”, “atkārtot”, “izpildīt”, “pārbaudīt”.

Dažādu papildinātāju piemēri ar vienādiem darbības vārdiem, kas ietekmē izpratni par apgūtās mācīšanās padziļinātību/sarežģītību (B.2.2); tas parāda, cik svarīgi ir rūpīgi izvēlēties teikuma un mācīšanās apraksta papildinātāju.

- (i) “Viņš/viņa spēj analizēt klientu atsauksmes, kas apkopotas strukturētās un iepriekš noteiktās tiešsaistes aptaujās”, atšķiras no “viņš/viņa spēj analizēt ģenētiskās sekvenses, kas ļauj pielāgot medicīnisko aprūpi”; “Viņš/viņa spēj sagatavot vienkāršus kopsavilkumus” atšķiras no “viņš/viņa spēj sagatavot visaptverošu priekšlikumu pētījumam”.

Piemēri darbības vārdiem, kas sniedz norādes par kontekstu (B.2.3.) attiecībā uz mācīšanās rezultātu piemērošanu un/vai to, ko kvalifikācijas ieguvējs spēj darīt:

- (i) tādi darbības vārdi kā “montēt”, “būvēt”, “veidot” var norādīt uz to, ka kvalifikācija galvenokārt sagatavo darbam, kurā izmanto praktiskas prasmes;
- (ii) tādi darbības vārdi kā “analizēt”, “aprakstīt”, “izstrādāt” var norādīt, ka kvalifikācija galvenokārt (vai arī) sagatavo darbam, kas saistīts ar analītiskajām prasmēm, vai tālākizglītībai.

Piemēri papildinātājiem, kas sniedz norādes par kontekstu attiecībā uz mācīšanās rezultātu piemērošanu un/vai to, ko kvalifikācijas ieguvējs spēj darīt:

- (i) tas, ka kvalifikācijas ieguvējs spēj “analizēt juridiskas lietas..”, var liecināt par mācīšanās rezultātu atbilstību tiesiskajai videi;
- (ii) tas, ka kvalifikācijas ieguvējs spēj “veikt laboratorijas eksperimentu..”, var norādīt uz mācīšanās rezultātu atbilstību laboratorijas apstākļiem.

- (f) Iekļaujiet informāciju par kontekstu (piemēram, apstākļiem, situācijām, metodēm, mērķi), lai uzlabotu izpratni par apgūtās mācīšanās tvērumu/apjomu (B.2.1.) un padziļinātību/sarežģītību (B.2.2.), kā arī par to, kur var piemērot sasniegtos mācīšanās rezultātus. Piemēri:
- (i) “Viņš/viņa spēj analizēt juridiskas lietas, lai novērtētu juridiskās sekas un sniegtu klientiem pamatotus ieteikumus”;
 - (ii) “Viņš/viņa spēj analizēt juridiskas lietas un pārbaudīt tiesību teorijas, lai sniegtu ieguldījumu zinātnisku rakstu publicēšanā”;
 - (iii) “Viņš/viņa spēj veikt laboratorijas eksperimentus, lai jaunāko klašu skolēniem demonstrētu ķīmiskās pamatreakcijas un principus”;
 - (iv) “Viņš/viņa spēj veikt laboratorijas eksperimentus, lai novērtētu farmaceitisko zāļu efektivitāti”;
 - (v) “Viņš/viņa spēj patstāvīgi sazināties angļu valodā – sniegt tūristiem informāciju un piedāvāt viesu izmitināšanas pakalpojumus”;
 - (vi) “Viņš/viņa spēj izmantot datorizētas sistēmas un programmatūru vienkāršām grafiskām divdimensiju/trīsdimensiju prezentācijām”;
 - (vii) “Viņš/viņa spēj nostiprināt būvkonstrukciju un tās daļas saskaņā ar valsts vadlīnijām par pārsegumiem, enkuriem un savienojumiem”.
- (g) Ja iekļaujat apzīmētājus (apstākļa vārdus un īpašības vārdus), pārliecinieties, ka tie veicina lielāku precizitāti, un tāpēc izvairieties no neskaidriem/vispārīgiem īpašības vārdiem. Sk. IV pielikumu. Tādu īpašības vārdu piemēri, kas var paskaidrot mācīšanās padziļinātību/sarežģītību:
- (i) kvalifikācijas ieguvējs spēj “izstrādāt vienkāršas datorprogrammas datu apstrādei un vizualizācijai”;
 - (ii) kvalifikācijas ieguvējs spēj “patstāvīgi identificēt materiālus un instrumentus jumtu hidroizolācijas izveidei”;
 - (iii) kvalifikācijas ieguvējs spēj veikt “parastās operācijas saskaņā ar norādījumiem, tai skaitā ķirurģisku operāciju”.
- (h) Norādiet uz zināšanām un prasmēm, tai skaitā attiecīgā gadījumā caurviju prasmēm, savstarpēji saistītā un integrētā veidā:
- (i) izvairieties no: zināšanu un prasmju sadalīšanas atsevišķos sarakstos vai saraksta elementos attiecībā uz apjomu vai padziļinātību;
 - (ii) apdomājiet, vai zināšanas un prasmes var norādīt kopā vai arī to saistību var pieņemt/netieši norādīt. Piemēri:
 - viņš/viņa spēj “nokomplektēt elektroiekārtu saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem par veselības aizsardzību un drošību”;
 - viņš/viņa spēj “izstrādāt un ieviest algoritmus finanšu tirgus tendenču analīzei”;

- viņš/viņa spēj “veikt skaistumkopšanas procedūras un sniegt klientiem norādījumus par ādas kopšanu un produktu lietošanu”.
- (i) Apdomājiet kvalifikācijas mērķus un ievirzi, lai panāktu līdzsvaru, piemēram, starp pamatzināšanām (piemēram, pamatzināšanām matemātikā, dabaszinātnēs, valodās); padziļinātām zināšanām; padziļinātām specializētām un tehniskām prasmēm (piemēram, saistībā ar uzdevumu vai funkciju); vai caurviju prasmēm un kompetencēm (piemēram, problēmu risināšanu, mācīšanos mācīties un saziņu). Aprakstu formulējums sniedz ieskatu par to, vai iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences, piemēram, attiecas tikai uz konkrētu profesiju vai nozari, starpnozaru profesiju, sabiedrību kopumā vai galvenokārt kalpo kā pamats tālākizglītībai. Piemēri:
- (i) viņš/viņa spēj “nosaukt ģeometriskās formas un skaitļus..”
 - (ii) viņš/viņa spēj “izmērīt un analizēt elektroiekārtu un iekārtu fizikālos parametrus, lai identificētu kļūdas un ierosinātu pasākumus”;
 - (iii) viņš/viņa spēj “profesionāli sazināties ar kolēģiem, klientiem un apmeklētājiem personiski, pa tālruni vai rakstveidā..”;
 - (iv) viņš/viņa spēj “integrēt inženierekonomikas pamatus un vides aizsardzības apsvērumus, plānojot būvkonstrukcijas”;
 - (v) viņš/viņa spēj “neatkarīgi noteikt pamatparametra vērtības apstrādei un iesmidzināšanas formēšanas procesa izmantošanai”;
 - (vi) viņš/viņa spēj “izvēlēties, sagatavot un izmantot dažādus grieztus ziedus, zaļumus un podos audzētus augus ziedu kompozīciju un dekorāciju veidošanai”;
 - (vii) viņš/viņa spēj “izstrādāt, rakstīt un novērtēt teritoriālos projektus vietējai demokrātijai un pārvaldībai”;
 - (viii) viņš/viņa spēj “organizēt saistošas mākslinieciskās aktivitātes, kas pielāgotas bērnu vajadzībām, tai skaitā slimnīcu vidē”.
- (j) Norādiet autonomijas un atbildības līmeni, kas gaidāms viņa/viņas darbā vai pārtraugot citus. Piemēri:
- (i) viņš/viņa spēj “patstāvīgi izstrādāt, koordinēt un vadīt izglītības procesus un projektus viens pats / viena pati vai sadarbībā ar kolēģiem un komandām”;
 - (ii) viņš/viņa spēj “sniegt tehniskus norādījumus strādniekiem un apakšuzņēmējiem, pārbaudot būvdarbu izpildes kvalitāti un atbilstību noteikumiem”;
 - (iii) viņš/viņa spēj “plānot un uzraudzīt darbu un uzņēmējdarbības procesu..”;
 - (iv) viņš/viņa spēj “palīdzēt projekta vadītājam darbībās..”;

- (v) viņš/viņa spēj “neatkarīgi izstrādāt būvkonstrukciju īstenošanas plānus un vajadzības gadījumā tos pielāgot būvprojekta īstenošanas laikā”;
- (vi) viņš/viņa spēj “autonomi noteikt būvelementu izmērus, bet ne savienot tos kopā (ēkās), tāpēc vēl nespēj plānot visas ēkas būvi”;
- (vii) viņš/viņa spēj “patstāvīgi un radoši veikt konkrētus vienkāršus uzdevumus inženierbūvniecības jomā un veikt sarežģītākus uzdevumus grupā”.
- (k) Rūpīgi izvēlieties darbības vārdus, izvairoties no neskaidriem darbības vārdiem. Sk. II pielikumu.
- (l) Izmantojiet darāmo kārtu, nevis ciešamo kārtu un veidojiet teikumus ap darbības vārdu. Piemēri:
 - (i) izvairieties: “Pacienta muskuļu veselība var tikt novērtēta..”;
 - (ii) tā vietā sniedziet šādu aprakstu: “Kvalifikācijas ieguvējs spēj novērtēt pacienta muskuļu veselību, lai nodrošinātu personalizētu ārstēšanu sāpju mazināšanai un mobilitātes uzlabošanai.”
- (m) Izvairieties izmantot darbības vārdus kā lietvārdus.
 - (i) izvairieties: “Sadarbība modeļa izstrādē un izveidē..”;
 - (ii) tā vietā sniedziet šādu aprakstu: “Viņš/viņa sadarbojas modeļa izstrādē..”;
 - (iii) izvairieties: “Viņš/viņa ir apliecinājis kompetenci dažādu veidu ēku koka konstrukciju būvniecībā, uzstādīšanā, uzturēšanā un atjaunošanā”;
 - (iv) tā vietā sniedziet šādu aprakstu: “viņš/viņa spēj būvēt, uzstādīt, uzturēt un atjaunot koka konstrukcijas..”.
- (n) Izvairieties no atkārtojumiem un sarežģītām teikuma konstrukcijām.
- (o) Atklājiet mācīšanās padziļinātību un sarežģītību, saskaņojot to ar EKI/NKI līmeņu aprakstiem, bet noteikti definējiet konkrētus un sīki izstrādātus mācīšanās rezultātus, kas atbilst konkrētajai kvalifikācijai ⁽¹⁴⁾.

Papildu apsvērumi un padomi

- (a) Katrā teikumā var kombinēt vairāk nekā vienu darbības vārdu, bet vēlams, lai tie attiektos uz vienu un to pašu papildinātāju/lietvārdu un attēlotu loģisku secību, kas parāda pieaugošu sarežģītību (pretējā gadījumā tas palielinās neskaidrību un sarežģītību). Sk. II pielikumu.

⁽¹⁴⁾ NKI līmeņu apraksti parasti paliek vispārējā līmenī, jo tie aptver plašu kvalifikāciju klāstu. Atsevišķas kvalifikācijas aprakstā mācīšanās rezultātiem jābūt sīkāk norādītiem un konkrētākiem, tomēr vienlaikus jāsaģlabā saskaņotība ar NKI/EKI līmeņu aprakstiem.

- (i) Darbības vārdu kombinācijas piemērs, kas var liecināt par arvien lielāku sarežģītību:
 - viņš/viņa spēj “plānot, koordinēt un uzraudzīt loģistikas plānus un būvlaukuma iekārtas, tai skaitā darba un aizsardzības sastatnes”.
- (ii) Izvairieties no šāda apraksta: viņš/viņa spēj “plānot veidņus, jaunu konstrukciju nostiprināšanu un liešanu, kā arī būvmateriālu uzturēšanu un novērtēt darbu izmaksas, laika patēriņu un ietekmi uz vidi”.
- (iii) tā vietā sniedziet šādu aprakstu: kvalifikācijas ieguvējs spēj “plānot veidņus, nostiprināt un būvēt jaunas konstrukcijas un uzturēt būvmateriālus,
- (iv) novērtēt darba izmaksas, laika patēriņu un ietekmi uz vidi”.
- (b) EKI/NKI kvalifikācijas līmenis nodrošina kvalifikācijas “kopējo vai vidējo līmeni” (“smaguma centru”), tomēr, ņemot vērā elementu kopumu, ar punktu saraksta palīdzību nodalīto konkrēto atsevišķo mācīšanās rezultātu sarežģītības līmenis var būt zemāks/augstāks par šo vidējo līmeni. Lai gan ir paredzamas zināmas atšķirības, tās nedrīkst būt pārāk lielas, jo tas radītu jautājumus par kvalifikācijas vispārējo konsekvenci.
- (c) Ir svarīgi apzināties atšķirību starp to, ko var tieši un nepārprotami novērot (mūrnieka spēju likt ķieģeļi uz ķieģeļa), un to, ko ir grūtāk novērot (mūrnieka spēju plānot darbu un sadarboties ar citiem speciālistiem būvlaukumā). Būtiskas ir arī grūti novērojamas prasmes, un tās ir sistemātiski jānosaka un jāidentificē.
- (d) Darbības vārdi, kas norāda uz novērojamām un izmērāmām darbībām, palīdz mazināt aprakstu neskaidrību.
- (e) Mācīšanās rezultāti, kurus nevar tieši un viegli novērot vai izmērīt, būs jāapraksta, rūpīgi norādot papildinātāju un kontekstu.
- (f) Ņemot vērā šajās vadlīnijās ieteiktos apraksta garuma ierobežojumus, ieinteresētās personas var izlemt, vai un kā nošķirt obligātos un papildu (izvēles) rezultātus.

Akronīmi

<i>Cedefop</i>	Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs
EMM	Eiropas mācīšanās modelis
EKI	Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra
ETF	Eiropas Izglītības fonds
NKI	nacionālā kvalifikāciju ietvarstruktūra
<i>QDR</i>	Kvalifikācijas datu kopu reģistrs
PI	profesionālā izglītība

Pielikumi

I pielikums. Mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īso aprakstu piemēri

Turpmāk izklāstīto īso aprakstu "paraugpiemēru" mērķis ir nodrošināt vadlīniju praktisku piemērošanu un skaidri norādīt, kā vadlīnijas var īstenot. To pamatā ir reāli nacionālie apraksti, kas izstrādāti, projekta grupai izmantojot vadlīnijas, un projekta grupas locekļi tos ir kolektīvi pielāgojuši un pārskatījuši, lai labāk saskaņotu ar vadlīniju ieteikumiem.

Kvalifikācija: klīniskais psihologs

Klīniskais psihologs (EKI/NKI 7. līmenis) izstrādā un piemēro zinātniskās klīniskās psiholoģijas teorijas, metodes un paņēmienus veselības veicināšanā, skrīningā, psiholoģiskajā diagnostikā un veselības problēmu novērtēšanā, kā arī personām ar aprūpes vai atbalsta vajadzībām paredzētos profilakses pasākumos, rekomendācijās un minēto personu ārstēšanā. Tādējādi veselības aprūpes pakalpojumu saņēmēji tiek atbalstīti, gan strādājot pie viņu attīstības, gan optimizējot funkcionālo neatkarību un labklājību. Klīniskā psihologa prakses sertifikāta esamība saskaņā ar Psihiskās veselības aprūpes profesiju likumu ir priekšnoteikums profesijas veikšanai.

Klīniskais psihologs spēj:

- (a) sagatavot psiholoģisko novērtējumu;
- (b) piemērot intervences pasākumus, kas mazinātu ciešanas un veicinātu indivīdu, grupu un organizāciju veselību un labbūtību;
- (c) veikt pētījumus un atklājumus, kas veicina profesionālās zināšanas, un/vai novērtēt dažādu profesionālo darbību efektivitāti;
- (d) integrēt pētniecības un klīnisko pieredzi, saskaņojot to ar aprūpes pakalpojumu lietotājiem un to kontekstu;
- (e) izmantot zinātniskās atziņas un metodes;
- (f) rīkoties saskaņā ar ētikas kodeksu;
- (g) attīstīt un uzturēt profesionālas darba attiecības ar aprūpes pakalpojumu lietotāju;
- (h) praktizēt profesiju profesionāli un sociāli atbildīgi;
- (i) attīstīt un uzturēt savas speciālās zināšanas;
- (j) veikt izvērtējumu, pašnovērtējumu un pašaprūpi;
- (k) sadarboties ar dažādu jomu speciālistiem.

Kvalifikācija: informācijas tehnoloģiju asistents

Kvalifikācijas ieguvējs (EKI/NKI 4. līmenis) spēj nodrošināt IT sistēmu netraucētu darbību. Kvalifikācijas ieguvējs spēj izstrādāt, pielāgot un/vai uzturēt IT sistēmas un sniegt atbalstu lietotājiem. Viņam/viņai ir praktiskas zināšanas datorzinātnēs, elektroinženierijā un ražošanas inženierijā.

Viņš/viņa strādā neatkarīgi un/vai komandā uzņēmumos, kas izstrādā un piedāvā informācijas un komunikācijas tehnoloģiju produktus un pakalpojumus, vai valsts iestādēs un institūcijās.

Tā ir sākotnējā profesionālā izglītība skolā. Pēc izvēles var iegūt augstākās izglītības kvalifikāciju.

Kvalifikācijas ieguvējs spēj:

- (a) analizēt, novērtēt un optimizēt darbības procesus, darbplūsmas un pamatnosacījumus attiecībā uz IT sistēmu izmantošanu;
- (b) izstrādāt darba procesus, izmantojot tehniskos un organizatoriskos palīg līdzekļus;
- (c) izstrādāt un pielāgot lietojumprogrammu darbības procesiem;
- (d) analizēt, plānot, veidot, pasūtīt un savienot IT sistēmas;
- (e) analizēt, veidot, savienot ar IT sistēmām, programmēt un pasūtīt automatizācijas sistēmas;
- (f) plānot, veidot un uzturēt datubāzes, izmantojot atbilstošas programmēšanas valodas un programmatūras izstrādes rīkus;
- (g) nodrošināt energoapgādi IT sistēmām un optimizēt enerģijas patēriņu;
- (h) ievērot nozares un normatīvos standartus un noteikumus, kā arī tehnisko noteikumu un regulējumu izmantošanu;
- (i) ievērot datu drošību, datu aizsardzību un autortiesības;
- (j) atbildīgi un pārdomāti veidot savu darba vidi un procesus;
- (k) piemērot standartus un vadlīnijas, kas nodrošinātu procesu un produktu kvalitāti;
- (l) sadarboties un sazināties komandās;
- (m) analizēt klientu prasības un konsultēt klientus arī angļu valodā;
- (n) iegūt, sagatavot un iesniegt ar darbību saistītu informāciju un dokumentus angļu valodā.

Kvalifikācija: betonēšanas darbi

Betonēšanas speciālists (EKI/NKI 4. līmenis) spēj plānot veidņus, nostiprināt un liet jaunas ēku un būvkonstrukcijas, kā arī uzturēt esošās ēkas. Kvalifikācijas ieguvējs spēj būvēt mājas, komercbūves, slimnīcas, skolas un dambjus. Kvalifikāciju var iegūt pēc četrus gadus ilgas duālās apmācības – mācību uzņēmumā un profesionālās izglītības iestādē. Kompetenci var papildināt, iegūstot augstāko profesionālo izglītību EKI 5. līmenis.

Kvalifikācijas ieguvējs spēj:

- (a) strādāt neatkarīgi saskaņā ar ēku informācijas modeļiem, rasējumiem, aprakstiem un saliekamām konstrukcijām;
- (b) novērtēt darba izmaksas, laika patēriņu un ietekmi uz vidi;
- (c) veidot veidņu konstrukcijas un ēkas daļas, izmantojot tradicionālos un sistēmiskos veidņus;
- (d) nostiprināt konstrukcijas un būvelementus saskaņā ar pārsegumu, enkurošanas un savienojumu aprakstiem;
- (e) sniegt pārskatu par darba procesiem, kuros izmanto saliekamas konstrukcijas un tradicionālās metodes;
- (f) liet dažādas konstrukcijas daļas un grīdas un novērtēt dažādu liešanas spiedienu sekas;
- (g) šķirot un apstrādāt atkritumus saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem, atkārtoti izmantot materiālus un izvērtēt nepareizas apstrādes sekas;
- (h) uzskaitīt un izmantot kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, veikt darbu saskaņā ar spēkā esošajām prasībām attiecībā uz veselību, vidi un drošību un izvērtēt sekas, ko radītu prasību neievērošana;
- (i) novērtēt riskus saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem un veikt droša darba analīzi;
- (j) strādāt saskaņā ar noteikumiem un līgumiem, kas reglamentē darba apstākļus profesijā, un izskaidrot darba devēja un darbinieka pienākumus un tiesības;
- (k) apsvērt, kādas prasības un vēlmes tiek izvirzītas vienlīdzīgai un iekļaujošai profesionālajai kopienai.

II pielikums. Darbības vārdi

Neskaidri un precīzi darbības vārdi: Cedefop rokasgrāmata par mācīšanās rezultātiem ⁽¹⁵⁾

Neskaidri		Precīzi	
zināt saprast gūt prieku noteikt novērtēt	saprast, cik svarīgi ir iepazīties ar uzskatīt ņemt vērā to, ka saprast	nošķirt atšķirt (sa)montēt pielāgot identificēt atrisināt	rakstīt izklāstīt būvēt pretstatīt salīdzināt izveidot sarakstu

Darbības vārdi, kas izgūti no nacionālajām kvalifikācijām un citiem materiāliem, kuri sniegti un analizēti EKI un Europass projekta grupā mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju īso aprakstu izstrādei ⁽¹⁶⁾

Plašas/vispārīgas nozīmes darbības vārdi					
lietot	veikt	pabeigt	definēt	iegūt	apmierināt
strādāt	noteikt	ņemt vērā	atļaut	rīkoties	pārņemt
veikt	turēt	atzīmēt	ierosināt	darīt	nodarboties ar
veidot	turpināt	nolikt	noteikt	ņemt vērā	
dot	pildīt	rīkoties	piederēt	parādīt	

Precīzi darbības vārdi					
piemērot	pieņemt	būvēt	ierosināt	veidot	labot
pārbaudīt	vadīt	atrisināt	organizēt	ieviest	aplēst
identificēt	konfigurēt	likvidēt	iegūt	kalpot	mācīties
gatavot	pielāgot	apspriesties	veikt pašnovērtējumu	aprēķināt	saiņot
pierādīt	optimizēt	pabeigt	reproducēt	aizstāt	piegādāt
attīstīt	vākt	atrast	virzīt	apkopot	novērot
analizēt	pārbūvēt	ierosināt	demonēt	izveidot	rīkoties
ražot	atbilst	aprēķināt	pavadīt	atbalstīt	izmēģināt
sazināties	uzraudzīt	dalīt	realizēt	iejaukties	remontēt
pieņemt	izgatavot	vadīt	reaģēt	demonēt	ziņot
apstrādāt	sastapt	atkārtot	labot	sadarboties	pārdot

⁽¹⁵⁾ Cedefop (2022). *Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook*. Otrais izdevums. Eiropas Savienības Publikāciju birojs.

⁽¹⁶⁾ Sarakstos iekļauti NKI līmeņu aprakstos izmantoto darbības vārdu piemēri, kā arī darbības vārdu saraksts, kas iekļauts *Norvēģijas valsts mācību programmu izstrādes pamatnostādņēs*, kuras 2018. gada 26. jūnijā apstiprināja Izglītības un pētniecības ministrija un Sāmu parlaments un kuras 2018. gada 10. oktobrī pārskatīja Oslo:

Precīzi darbības vārdi					
plānot	saņemt	virzīt	paredzēt	atdot	meklēt
īstenot	atzīt	pakļaut	uzmontēt	nodrošināt	vest
uzstādīt	formulēt	izveidot programmu	nodarbināt	pārvietot	standartizēt
respektēt	pabeigt	paskaidrot	ierobežot	izstrādāt	strukturēt
integrēt	atjaunināt	izstrādāt	izsekot	pamatot	ievietot
uzturēt	dokumentēt	veicināt	palīdzēt	vadīt sarunas	izpildīt
aprakstīt	izplatīt (saturu)	apsvērt	rafinēt	vizualizēt	izvērtēt
uzraudzīt	mērīt	izvērtēt	projektēt	salīdzināt	izveidot
pārvaldīt	lasīt	ierosināt	apkopot	izlemt	savienot
atlasīt	(sa)montēt	sadarboties	kalibrēt	deleģēt	skicēt
iesniegt	konsultēt	reaģēt	iegūt	veikt turpmākus pasākumus	uzlabot
sekot	būvēt	pielāgot	rakstīt	izskatīt	dalīties
iesniegt	glabāt	apgūt	rehabilitēt	konstatēt	kombinēt
nodrošināt	koordinēt	informēt	uzraudzīt	pārdot	precizēt
novērst	pilnvarot	atrisināt	iegūt	demontēt	mainīt
izveidot	novērtēt	izpētīt	vadīt	sintezēt	norādīt
apstrādāt	organizēt	zīmēt	sintezēt	grozīt	pārbaudīt
veikt	izvēlēties	pieņemt	pieņemt	renovēt	konsolidēt
nodrošināt	ietvert	apņemt	interpretēt	piešķirt	piegādāt
veikt inventarizāciju	validēt	apstiprināt	attiecināt	transformēt	izpildīt
iesaistīt	mobilizēt	reorganizēt	aizsargāt	spriest	konceptualizēt
vadīt	meklēt	instruēt	ieviest	paveikt	kritizēt
pārraudzīt	pārskatīt	darbināt	pētīt	diagnosticēt	atjaunot
eksperimentēt	validēt				

Tādu darbības vārdu kombināciju piemēri, kuriem ir viens un tas pats papildinātājs un kuri var parādīt pieaugošu sarežģītību	
Izstrādāt un īstenot	Uzglabāt un uzturēt
Īstenot un dokumentēt	Pārvaldīt un apstrādāt
Nodrošināt un dokumentēt	Identificēt un sākt
Uzstādīt un konfigurēt	Identificēt un novērst
Uzstādīt un pārbaudīt	Identificēt un uzraudzīt
Samontēt un uzstādīt	Identificēt un ierosināt
Organizēt un pārbaudīt	Iepakot un piegādāt
Būvēt un pārbaudīt	Samontēt un ievietot
Pārbaudīt un ievērot	Sagatavot, identificēt un paskaidrot
Plānot un organizēt	Plānot, sagatavot un īstenot
Plānot un ieskicēt	Koordinēt, sagatavot un uzraudzīt
Plānot un īstenot	Uzraudzīt, plānot un ziņot
Mērīt un analizēt	Izstrādāt, izveidot un atbalstīt

Tādu darbības vārdu kombināciju piemēri, kuriem ir viens un tas pats papildinātājs un kuri var parādīt pieaugošu sarežģītību	
Analizēt un pārvaldīt	Izstrādāt, rakstīt un novērtēt
Analizēt un salīdzināt	Īstenot, integrēt un pārbaudīt
Interpretēt un piemērot	Analizēt, labot un uzturēt
Informēt un konsultēt	Meklēt, analizēt un novērtēt
Konsultēt un vadīt	Demonstrēt, integrēt un piemērot
Sadarboties un sazināties	Identificēt, atlasīt, analizēt
Sazināties un vadīt sarunas	Analizēt, novērtēt un uzlabot
Sagatavot un noslēgt	Vadīt, uzraudzīt un reaģēt
Sagatavot un apkopot	Koordinēt, vadīt un pielāgot
Uzņemties un organizēt	Būvēt, uzstādīt, pārbūvēt, uzturēt un atjaunot
Ražot un iesniegt	Uzmontēt, samontēt, izjaukt un demontēt
Izstrādāt un pielāgot	

III pielikums. Apzīmētāji (īpašības vārdi un apstākļa vārdi)

Apzīmētāju piemēri, kas iegūti no EKI pielīdzinātu valstu nacionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru līmeņu aprakstiem ⁽¹⁷⁾

Plašas/vispārīgas nozīmes apzīmētāju piemēri		
zināms	galvenais	atbilstošs/atbilstoši
attiecīgs	Īpašs/īpaši	piemērots/piemēroti
ļoti	vispārējs/vispārēji	veiksmīgs/veiksmīgi
dažāds	pienācīgs/pienācīgi	parasts/parasti
labs	efektīvs/efektīvi	svarīgs/būtiski
nepieciešams	plašs/plaši	

Apzīmētāju (apstākļa vārdu vai īpašības vārdu) piemēri, kas var palīdzēt izteikt sarežģītības līmeni		
pamata	padziļināts	pilnīgs/noslēgts/pilnīgi
pazīstams	vidējs	komplīcēts/sarežģīti
vienkāršs	autonoms/autonomi	inovatīvs/inovācija/inovatīvi
atkārtots	radošs/radoši	vadība/organizatorisks
strukturēts	neatkarīgs/neatkarīgi/patstāvīgi	oriģināls/oriģināli
definēts	specializēts/speciālists	būtisks
parasts	jauns/nebijis	atbildīgs/atbildīgi
pamata	kritisks/kritiski	stratēģisks/stratēģiski
norīkots	visaptverošs	neparedzams/neparedzēti
integrēts	ārpuskārtas	konceptuāls/konceptuāli
nespecializēts	neprognozējams	paredzams/prognozējami
ierobežots	padziļināti	daļēji/daļējs/pa daļai
ikdienas/ik dienas/ikdienišķs	lepriekš definēts/lepriekš noteikts	sarežģīts

⁽¹⁷⁾ NKI līmeņu apraksti, kas publicēti angļu valodā, ir atrodamā *Cedefop* (2018). *Analysis and overview of NQF level descriptors in European countries*. Eiropas Savienības Publikāciju birojs. Valstīm, kuras ir iesniegušas atjaunotos pielīdzināšanas ziņojumus pēc 2016. gada, tika izmantots atjaunotais pielīdzināšanas ziņojums.

IV pielikums. Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra: līmeņu apraksti ⁽¹⁸⁾

	Zināšanas	Prasmes	Atbildība un autonomija	
	EKI zināšanas raksturo kā teorētiskas un/vai faktu zināšanas	EKI prasmes apraksta kā kognitīvas (loģiskās, intuitīvās un radošās domāšanas izmantošana) un praktiskas (tādas, kurās izmanto roku veiklību un metodes, materiālus, darbarīkus un instrumentus).	EKI atbildība un autonomija ir raksturotas kā izglītības guvēja spēja izmantot zināšanas un prasmes autonomi un atbildīgi	
1. līmenis	Vispārīgas pamatzināšanas	Pamatprasmes, kas vajadzīgas, lai veiktu vienkāršus uzdevumus	Darbs un mācības, ko veic tiešā uzraudzībā strukturētā kontekstā	1. līmenis
2. līmenis	Darba vai studiju jomas pamatfaktu zināšanas	Kognitīvās un praktiskās pamatprasmes, kas nepieciešamas, lai lietotu atbilstošu informāciju uzdevumu un ikdienas problēmu risināšanai, izmantojot vienkāršus noteikumus un rīkus	Darbs un mācības, ko veic uzraudzībā, ar zināmu autonomiju	2. līmenis
3. līmenis	Zināšanas par faktiem, principiem, procesiem un vispārīgajiem jēdzieniem darba vai mācību jomā	Noteikts kognitīvu un praktisku prasmju apjoms, kas nepieciešams, lai veiktu uzdevumus un rastu risinājumu problēmām, izvēloties un izmantojot pamata metodes, rīkus, materiālus un informāciju	Uzņemties atbildību par darba vai mācību uzdevumu veikšanu; problēmu risināšanas laikā pielāgot savu rīcību apstākļiem	3. līmenis
4. līmenis	Faktu un teorētiskas zināšanas plašā	Noteikts kognitīvu un praktisku prasmju apjoms, kas nepieciešams, lai rastu risinājumus	Patstāvīgi organizēt darbu atbilstīgi darba vai mācību vadlīnijām, kas parasti ir paredzamas, bet var	4. līmenis

⁽¹⁸⁾ Katru no šiem astoņiem līmeņiem definē ar virkni aprakstu, kas norāda mācīšanās rezultātus, kuri atbilst šā līmeņa kvalifikācijai jebkurā kvalifikāciju sistēmā. Mācīšanās rezultāti ir apgalvojumi par to, ko izglītības guvējs zina, izprot un spēj darīt pēc mācību procesa pabeigšanas, un tie ir definēti zināšanu, prasmju un atbildības un autonomijas izteiksmē. Avots: 2017. gada EKI ieteikums

	Zināšanas	Prasmes	Atbildība un autonomija	
	darba vai studiju jomas izpratnē	konkrētām darba vai studiju jomas problēmām	arī mainīties; uzraudzīt citu cilvēku ikdienas darbu, uzņemties zināmu atbildību par darba vai mācību izvērtēšanu un uzlabošanu	
5. līmenis	Aptverošas, specializētas faktu un teorētiskas zināšanas darba vai studiju jomā un šo zināšanu robežu apzināšanās	Visaptverošs tādu kognitīvu un praktisku prasmju kopums, kas nepieciešams, lai rastu radošus risinājumus abstraktām problēmām	Veikt vadību un uzraudzību saistībā ar tādām darba vai/un mācību aktivitātēm, kur iespējamas neprognozējamās pārmaiņas; izvērtēt un pilnveidot savu un citu personu sniegumu	5. līmenis
6. līmenis	Padziļinātas zināšanas darba vai studiju jomā, ieskaitot teoriju un principu kritisku izpratni	Augsta līmeņa prasmes, kuras liecina par meistarību un inovāciju, kas nepieciešamas, lai risinātu sarežģītas un neprognozējamās problēmas konkrētā darba vai studiju jomā	Vadīt sarežģītas tehniskas un/vai profesionālas darbības vai projektus, uzņemties atbildību par lēmumu pieņemšanu neprognozējamās darba vai mācību apstākļos; uzņemties atbildību par personu vai grupu profesionālās attīstības vadību	6. līmenis
7. līmenis	Ļoti specializētas zināšanas, kuras daļēji ir darba vai mācību jomas zināšanu avangardā un kuras veido pamatu oriģinālai domāšanai un/vai pētniecībai Kritiska izpratne par jautājumiem saistībā ar zināšanu problēmām konkrētā jomā un saskarē ar dažādām citām jomām	Specializētas problēmu risināšanas prasmes, kas nepieciešamas pētījumiem un/vai inovācijai, lai radītu jaunas zināšanas un procedūras un integrētu zināšanas no dažādām jomām	Vadīt un pārveidot sarežģītus un neprognozējamus darba vai mācību apstākļus, kas prasa jaunas stratēģiskas pieejas; uzņemties atbildību par ieguldījumu profesionālajās zināšanās un praksē un/vai par grupu stratēģiskā snieguma izvērtēšanu	7. līmenis
8. līmenis	Zināšanu augšējā robeža darba vai mācību jomā un saskarē ar dažādām jomām	Visvairāk attīstītās un specializētās prasmes un darba tehnikas, ieskaitot sintēzi un izvērtēšanu, kas nepieciešamas, lai risinātu kritiskas problēmas saistībā ar pētniecību un/vai	Demonstrēt vērā ņemamu autoritāti, inovāciju, autonomiju, zinātnisko un profesionālo patstāvību un pastāvīgu nodošanos jaunu ideju un procesu attīstībai darba un studiju jomas	8. līmenis

Zināšanas		Prasmes	Atbildība un autonomija	
		inovāciju un lai paplašinātu esošās zināšanas un profesionālo praksi un sniegtu jaunu izpratni par tām	avangardā, ieskaitot pētniecību	
Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūra sniedz noslēguma prasības trim cikliem, par ko 2005. gada maijā sanāsmē Bergenā saistībā ar Boloņas procesu vienojās ministri, kas atbild par augstāko izglītību. Katra cikla noslēguma prasības ir vispārīgs izklāsts par to, kāds rezultāts parasti tiek sagaidīts attiecībā uz sasniegumiem un spējām, kas saistītas ar kvalifikācijām, kuras norāda uz attiecīgā cikla noslēgumu. Īsā cikla noslēguma prasības (pirmajā ciklā vai saistībā ar to), ko saistībā ar Boloņas procesu izstrādājusi "Kopējā kvalitātes iniciatīva", atbilst EKI 5. līmeņa mācīšanās rezultātiem. ** Pirmā cikla noslēguma prasības atbilst EKI 6. līmeņa mācīšanās rezultātiem. *** Otrā cikla noslēguma prasības atbilst EKI 7. līmeņa mācīšanās rezultātiem. **** Trešā cikla noslēguma prasības atbilst EKI 8. līmeņa mācīšanās rezultātiem.				

Avots: EKI 2017. gada ieteikums – līmeņu apraksti.

V pielikums. Papildu avoti un saites

[URL skatīts 10.4.2024.]

- Vadlīnijas būtu jāizmanto, lai izstrādātu īsus aprakstus [kvalifikācijām, kas publicētas Europass platformā](#).
- Kvalifikāciju un mācīšanās iespējas *Europass* platformā publicē, izmantojot [Kvalifikācijas datu kopu reģistru \(QDR\)](#).
- *QDR* publicētie dati jāpublicē, izmantojot [Eiropas mācīšanās modeli](#).
- *Cedefop* Eiropas rokasgrāmatā par mācīšanās rezultātu definēšanu, rakstīšanu un piemērošanu, pirmajā, 2017. gada ⁽¹⁹⁾, un [otrajā, 2022. gada, izdevumā](#) ⁽²⁰⁾, ir iekļauti mācīšanās rezultātu izmantošanas pamatprincipi; Rokasgrāmatas 2022. gada versijā ir iekļauts plašs starptautisku un nacionālu resursu (vadlīniju un pētniecības materiālu) saraksts, kas palīdz mācīšanās rezultātu definēšanā, rakstīšanā un izmantošanā dažādos kontekstos (vērtēšanai, mācību programmām, kvalifikācijām utt.).
- [2017. gada Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras \(EKI\) ieteikums](#). Padomes lēmums (2017. gada 22. maijs) par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru mūžizglītībai un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa lēmumu par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai.
- *Cedefop* 2018. gada publikācija par [NKI līmeņu aprakstu analīzi un pārskatu Eiropas valstīs](#) ietver NKI līmeņu aprakstus.
- Eiropas Komisija (2017). [ESCO European Skills, Competences, Qualifications and Occupations](#).
- Amerikas Savienotās Valstis. Darba departaments. [O'Net Occupational Information Network](#).
- [Pamatkompetenču sistēma](#). Padomes lēmums (2018. gada 22. maijs) par pamatkompetencēm mūžizglītībā. Eiropas Savienības Padome (2018).
- [Uzņēmējdarbības kompetenču ietvars \(EntreComp\)](#). Eiropas Komisija un Kopīgais pētniecības centrs. (2016).
- [Digitālās kompetences ietvarstruktūra iedzīvotājiem \(DigComp 2.2\)](#). Eiropas Komisija un Kopīgais pētniecības centrs (2022):

⁽¹⁹⁾ *Cedefop* (2017). [Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook](#). Eiropas Savienības Publikāciju birojs.

⁽²⁰⁾ *Cedefop* (2022). [Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook](#). Otrais izdevums. Eiropas Savienības Publikāciju birojs.

- [Demokrātiskās kultūras kompetenču atsauces sistēma \(RFCDC\)](#). Eiropas Padome (2013).
- [Eiropas saraksts ar nacionālajām kvalifikāciju ietvarstruktūrām \(NKI\)](#). *Cedefop* (2022).
- Papildu informācija par NKI valstu līmenī ir pieejama NKI tīmekļvietnē un datubāzēs. [Katrā valstī ir pieejamas saites uz tīmekļvietnēm un datubāzēm, kā arī NKI koordinācijas punktu kontaktinformācija.](#)

Kopsavilkums

Vadlīnijās ir izklāstīti kopīgi principi, kā izstrādāt mācīšanās rezultātu īsos aprakstus visām kvalifikācijām. Tie ir būtiski kvalifikāciju datubāzēm un reģistriem.

Šī iniciatīva ir daļa no plašākiem Eiropas centieniem palielināt kvalifikāciju caurskatāmību visās valstīs, lai veicinātu mobilitāti un atbalstītu mūžizglītību. Ievērojams progress nacionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru (NKI) un mācīšanās rezultātu izmantošanas jomā Eiropā ir uzlabojis izpratni par kvalifikācijām un to pārnesamību. Kvalifikāciju un mācīšanās rezultātu īso aprakstu strukturēšana konsekventi uzlabo caurskatāmību un salīdzināmību un atvieglo to pieejamību un izmantošanu digitālajā vidē.

Īsie apraksti, ko izstrādā papildus pilnajiem nacionālajiem aprakstiem, nodrošina izglītības guvējiem, darba devējiem, izglītības sniedzējiem un citiem ātru piekļuvi informācijai par mācīšanās rezultātiem.

Publikācijā ir sniegti ieteikumi par šo aprakstu aspektiem (garumu, formātu) un saturu (tvērumu, sarežģītību, kontekstu). Tajā iekļauti arī praktiski resursi, piemēram, saraksts ar darbības vārdiem un apzīmētājiem, kas palīdz skaidri aprakstīt mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju.

EIROPAS VADLĪNIJAS MĀCĪŠANĀS REZULTĀTOS BALSTĪTU KVALIFIKĀCIJU ĪSO APRAKSTU IZSTRĀDEI UN RAKSTĪ- ŠANAI

Vadlīnijās ir izklāstīti kopīgi principi, kā izstrādāt mācīšanās rezultātu īsos aprakstus visām kvalifikācijām. Tie ir būtiski kvalifikāciju datubāzēm un reģistriem.

Šī iniciatīva ir daļa no plašākiem Eiropas centieniem palielināt kvalifikāciju caurskatāmību visās valstīs, lai veicinātu mobilitāti un atbalstītu mūžizglītību.

Ievērojams progress nacionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru (NKI) un mācīšanās rezultātu izmantošanas jomā Eiropā ir uzlabojis izpratni par kvalifikācijām un to pārnēsāmību. Kvalifikāciju un mācīšanās rezultātu īso aprakstu strukturēšana konsekventi uzlabo caurskatāmību un salīdzināmību un atvieglo to pieejamību un izmantošanu digitālajā vidē.

Īsie apraksti, ko izstrādā papildus pilnajiem nacionālajiem aprakstiem, nodrošina izglītības guvējiem, darba devējiem, izglītības sniedzējiem un citiem ātru piekļuvi informācijai par mācīšanās rezultātiem.

Publikācijā ir sniegti ieteikumi par šo aprakstu aspektiem (garumu, formātu) un saturu (tvērumu, sarežģītību, kontekstu). Tajā iekļauti arī praktiski resursi, piemēram, saraksts ar darbības vārdiem un apzīmējumiem, kas palīdz skaidri aprakstīt mācīšanās rezultātos balstītu kvalifikāciju.

CEDEFOPEiropas Profesionālās
izglītības attīstības centrs

Europe 123, Saloniki (Pylaia), GRIEĶIJA
Pasta adrese: Cedefop service post, 570 01 Thermi, GRIEĶIJA
Tālr. +30 2310490111, fakss +30 2310490020
E-pasts: info@cedefop.europa.eu

www.cedefop.europa.eu**Eiropas Savienības
Publikāciju birojs**

Tiesību akti | Dati | Publikācijas